

KURIER Wileński

WTOREK, 16 SIERPNI 1994 R.
Nr 159 (12435)

Żaluzje, sprzęt
oświetleniowy.
Tel./fax. 77-36-16, Vilnius.

Tradycje

Wczoraj obchodziliśmy święto Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny. Matka Boża znana jest z obdarzenia swoich wiernych obfitymi łaskami. Nie przypadkowo więc jeden dzień sierpnia miesiąca, gdy przyroda naszyciła obdarza ziemię plonami, został poświęcony Marii. Święto Wniebowzięcia często się nazywa — Matki Bożej Zielnej, lub po prostu Zielna, gdyż tego właśnie dnia w kościołach święci się wszystkie plony: owoce, warzywa, ziola.

Świecenie kołorowych bukietów z polnych kwiatów, jabuszek, sliw, grusz, marchewki, groszku, zboża i wszelkich innych plonów należało do najbardziej barwnych uroczystości nie tylko Kościelnych, ale i ludowych. Zapowiedź z tradycją zarówno owoców, jak i warzyw nie wolno jeść przed Zielną czyli do momentu, gdy zostaną poświęcone.

Wczoraj ludzie, kto mógł, bo niestety na Litwie jest to dzień pracy, spieszili do kościoła całymi rodzinami nie tylko żeby Bogu złożyć dzięki za plony, ale też zaprezentować i pochwalić się czyj bukiet darów jest ładniejszy i bardziej dorodny.

Skończyła się właśnie uroczysta suma w kościele Niepokalanego Pożycia Najświętszej Marii Panny na Zwierzyczu. Tlum wiernych wyspat się z poświęconymi wiązkami.

— Pomimo dnia pracy, znalazła pani czas, by spełnić chrześcijański obowiązek i uczynić zadość tradycjom — zwrócił się do pewnej starszej pani z dzieckiem.

— Jestem na emeryturze i przyszedł tu z wnuczką Ela. My w domu przestrzegamy wszystkie tradycje, a Zielna to takie piękne i radosne święto, dzieci szczególnie je lubią. Trzeba wszystko co dobre i ładne kontynuować i przekazywać młodemu pokoleniu.

— Czy owoce, które tu pani ma pochodzą z własnego ogródka?
— Tak. Mam małą działkę.

— I nie jedliście tego aż do momentu poświęcenia.
— Niestety tego zwyczaj nie przestrzegamy. Zresztą wiele rodzin o tym już chyba nie pamięta. A i jak tu powstrzymać dzieci przed pierwszym jabłkiem lub świeżą marchewką.

— W wielu domach tego dnia urządza się uroczystą świąteczną kolację, podczas której dzieli się święconymi darami. Czy i w pani domu istnieje ten zwyczaj?
— Istnieje. Bardzo często zjeżdża się cała rodzina i muszą zrywać wtedy prawdziwe przyjęcie. Staram się, by stół był bardzo kolorowy. Wszystko musi być z własnego ogródka, ładnie i dorodnie, bo inaczej córy będą krytykowały, że żył z mnie ogródek.

Podczas takiego rodzinnego zjazdu rozmawiamy o wielu sprawach, ale przede wszystkim o tym, co komu i jak w ogrodzie urodziło.

W kościołach wczoraj odprawiano nabożeństwa w intencji całej parafii, a szczególnie tych osób, które w ciągu roku ofiarowały kwiaty do kościoła. Tak było i tym razem w parafii Niepokalanego Pożycia. Kapłani zanosili modły do Matki Bożej z

prośbą by i nadal pamiętała o swoich wiernych i obdarzała ich zdrowiem duszy i ciała, zysłała potrzebne im łaski. Chór oraz wierni śpiewali pieśni maryjne. Z pewnością Matka Miłosierdzia będzie im biogospławia przez cały rok.

Julitta TRYK
NA ZDJĘCIU: przed Kościołem Niepokalanego Pożycia.
Fot. Marian Paluszkiewicz

Wczoraj była Zielna

Odbył się V nadzwyczajny zjazd ZPL

* Związek przekształcono w organizację społeczną.

* Zapoczątkowano powołanie nowej partii politycznej "Akcja Wyborcza ZPL".

W niedzielę — 14 sierpnia — odbył się V nadzwyczajny zjazd Związku Polaków na Litwie. Podstawowym tematem debat było omówienie i wniesienie zmian do Statutu ZPL, a mianowicie — zadecydowanie, czy Związek ma się przekształcić w organizację społeczną czy też polityczną (dotychczas był społeczno-polityczną).

Przebieg takich zmian podyktowana została nowa odmiana wyborczą, na której mocy z wyjątkiem samorządowych została wyeliminowane organizacje społeczne. Także usawa "O nowelizacji Ustawy RL o partiach politycznych" zakłada, że organizacje społeczno-polityczne powinny wybrać jeden kierunek działalności — społeczny lub polityczny.

Dyskutowano na V zjeździe ZPL również o i na temat (co się nam dotychczas nie zawsze udawało — aut.). Zdania były podzielone i na początku wydawało się nawet, że zwyciężą zwolennicy przekształcenia ZPL w partię polityczną, jednak przeważały argumenty sronników nadania ZPL statusu organizacji społecznej i założenia osobnej organizacji politycznej.

Grupa założycielska nowej organizacji politycznej, która ma nosić nazwę "Akcja Wyborcza Związku Polaków na Litwie" zwróciła się do zjazdu o przekazanie jej przewidzianych w ustawodawstwie wszelkich funkcji i praw dotyczących całokształtu działalności politycznej Związku. Szerza relację z V zjazdu ZPL zamieścimy w jutrzejszym numerze naszego dziennika.

Lukyna DOWDO

Uwaga!

Informujemy, że dziś w "Troskach dnia" od godz. 9.30 do godz. 11 będzie z Państwem rozmawiała kierowniczka działu prawnego i legislacji Leonarda JURGIEWICZ pod numerem tel. 42-75-76

Depesza prezydenta Litwy Algirdasa Brazauskasa do zastępcy sekretarza generalnego NATO Sergio Balanzino

WILNO, 15 sierpnia (ELTA). W związku ze śmiercią sekretarza generalnego NATO Manfreda Woernera prezydent Republiki Litewskiej Algirdas Brazauskas wystosował depeszę kondolecyjną do zastępcy sekretarza generalnego NATO Sergio Balanzino, która głosi: "Szanowny panie Sergio Balanzino, pragnąłbym wyrazić jak naj-

szersze współczucie Sojuszowi Północnoatlantyckiemu z powodu wielkiej utraty — śmierci jej Sekretarza Generalnego Pana Manfreda Woernera.

Pan Woerner energicznie działając na tym wysokim stanowisku wiele uczynił dla dobrej pokoi i zachowania stabilności w całej Europie.

Prosimy przekazać rodzinie Sekretarza Generalnego współczucie moje osobiste oraz wszystkich mieszkańców Republiki Litewskiej w chwili głębokiego smutku".

Prezydent Republiki Litewskiej
Algirdas BRAZAUSKAS

Żniwa w pełni

W spółce rolnej "Gulbinal" (rejon wileński) trwają żniwa. Skoszone już oziminy z ponad 200 ha. Z hektara młóci się po 20-22 kwintali ziarna. Państwo zamierza się sprzedać około 300 ton ziarna. Prace na żniwach prowadzone są kompleksowo — sprząta się stłomę, dokonuje podorywek. W tym tygodniu mają się rozpocząć wykopki ziemniaków.

NA ZDJĘCIACH: żniwa w spółce rolnej "Gulbinal", kombajnista St. Krakowski.

Fot. G. Svitlojus

(ELTA)

Dziś w numerze:

2 str. _____

W Wilnie będzie bezpiecznie. Ale kiedy? Grzybowe firmy są, a co z kurkami i kozłakami?

3 str. _____

Gdy nie ma lepszej broni, dobra i łopata.

4 str. _____

Na Krymie: kromka chleba po wylegitymowaniu, ale za to Morze Czarne pieści każdego. Ognią Razin po Woldze płyną, dziś — Jelcyn i Żyrinowski.

5 str. _____

O jeszcze jednym pomniku Piłsudskiego i drugim cudzie nad Wisłą (oczekiwany).

6 str. _____

Made in Litwa — od kozłuki do śpiwora włącznie.

7 str. _____

Czy szkoła im. Jana Pawła II otworzy się 1 września? Z Landwarowa — do Francji. Ale z powrotem również.

8 str. _____

Serdeczne spólwo rozsianszych po święcie Polaków.

9-10 str. _____

Co będzie z zdevaluowanymi wkładami oszczędnościowymi?

11 str. _____

Czarnobylski miecz Damoklesa nadal wisi nad nami?

SENTENCJA DNIA

Mądry zawsze więcej się nauczy od głupiego, niż głupiec od mądrego.

G. ROSEGGER

Znad Wilii

Radio 73.34 / 103.8 FM

Dział reklamy:

al. Laisvės 60, 2056 Vilnius, tel. 42 94 57, tel./fax 42 94 65

Z kraju

Kalejdoskop wiadomości

Nawiązano stosunki dyplomatyczne z Czadem

Ambasador Litwy w Moskwie R. Kozjrevičius i ambasador Czadu w Federacji Rosyjskiej Al-Habbo Mahamad Saleh podpisałi w stolicy Rosji protokół o nawiązaniu stosunków dyplomatycznych.

Aby Wilno było... stolicą

Wiadomo, że najbardziej wygodne są miasta, których ludność nie przekracza 700-800 tys. Takie ma być Wilno, zgodnie z opracowywanym nowym generalnym planem rozwoju. Ma być miastem aksamitnym, spokojnym śródmieściem, w którym na parterach rozlokują się sklepy i kawiarnie, i nie będzie strasznie wychodzić na ulicę po godz. 18. W nowych dzielnicach będzie się wznosiło parterowe lub piętrowe wille, zlokalizowane ze sobą, aby było weselej. A najważniejsze w planie generalnym proponuje się wyrzec myśli o stworzeniu Wielkiego Wilna. Kowna zresztą również.

Podróż z Moskwy do Wilna i odwrotnie

Podróż takie nie są tanie i łatwe. Trzeba przejechać trzy posterunki celne — rosyjski, białoruski i litewski. Ale przedtem należy uzyskać wzd odpowiedniego państwa. A to trwa i kosztuje wiele nerwów. Konsulat litewski w Moskwie rozlokował się w zaułku Borysooglebskim. Przed konsultatem nigdy nie "wysychający" tłum. Wiza zwykła kosztuje 7 USD, ekspresowa — 10 USD. Podobnie mają Litwinów, którzy chcą jechać do Moskwy. Na wjazd w ambasadę rosyjskiej w Wilnie czeka się tydzień. Zwykła wiza, wielorazowego użytku kosztuje 180 Lt, a więc około 50 USD. Za określoną sumę można kupić u pośredników wjazd już na dzień następnny.

Na naukę — do Polski

Grupa pracowników litewskiego stowarzyszenia rolnictwa bioorganicznego "Gaja" udała się do Polski na międzynarodowe seminarium na temat produkcji ekologicznej żywności. Zwiedzili oni kilka polskich gospodarstw rolnych z zakładami przetwórczymi, gdzie produkuje się ekologicznie czyste artykuły żywnościowe.

Szkoła dla dorosłych... w przedszkolu

W początkach września w Wilnie, w byłym przedszkolu nr 97 (Żirumų 32) otwory szkołę dla dorosłych, wzorowaną na modelu duńskim. Przy szkole będą czynne kursy języków obcych, obsługi komputerów i in.

Liceum pani Aukštikalienė

Swego czasu pisaliśmy o aferze wokół sprawy otwarcia przez dziennikarkę A. Aukštikalienę liceum na ul. Wileńskiej w Wilnie. Jak się okazało Ministerstwo Oświaty republiki ma zamiar comiesięc wydawać jej licencje na prowadzenie liceum. Twierdzi ono, że zrobiło to pod naciskiem doradcy prezydenta A. Gaižiūsa oraz pośła na Sejm R. Ozolasa. Oficjalnym motywem czynienia jest to, że A. Aukštikalienė nie przedstawia zaświadczenia Centrum Higieny i program jej szkoły nie odpowiada wymogom.

Gdzie można się kąpać?

Zdaniem higienistów woda w jeziorach wokół Wilna jest czysta, poza jeziorem Saeta. Tutaj kąpać się nie można. Kowieniczycy mogą się pluskać w swym morzu, zabrania się natomiast w Niemnie, koło II plaży w Panemunė. W Trokach wzrostu zanieczyszczenia wielu jezior. Nie jest czyste również jezioro Alksnenu koło Olity.

Gdzie są te grzyby?

W królestwie grzybów, w rejonie orańskim istnieje 800 spók, które skupują grzyby i inne dary lasu. Firmy są, a grzybów nie ma. Jedno z przedsiębiorstw "Edeveissas" przed dwoma laty skupowało w ciągu lata 40 ton kurek, przed rokiem — 120, dziś ma zaledwie 20 ton. Za kilogram płaci się 32-40 Lt. Za kilogram czernic — 2,5-2,8 Lt. Czernic zakupiono 100 ton. Grzyby litewskie wędrują do Niemiec, a jagody — do Holandii i Belgii. Wygodne to, bo nie płacić się ca. Inna firma "Hesona" przywozi grzyby z Rosji, Białorusi i Ukrainy, no bo własnych nie wytwarza.

Na bazarach znów sprzedają mięso

Na Kalwaryjskim i Hali znów sprzedaje się mięso. Sprzedawcy są uprzedzeni, że należy przestrzegać czystości. Trudno z tym w takiej np. Hali, gdzie nie ma wentylacji i mięso strasznie jest "poci". W niedzielę na Hali nie było wyrobów masarskich, więc ludzie wędrowali z bazaru wprost do najbliższego sklepu "Sakalasa", gdzie wyrosła kolejką jak za dawnych, "dobrych" czasów.

Rzeki miodu

Upały pozwały na grzyby, za to miodu mamy w bród. Niektórzy pszczołarze otrzymali po 50 kg miodu z jednej rodziny. W republice jest ich około 20 tys., pszczełnic rodzin — około 200 tys. Niestety los pszczołarzy jest nie do pozazdrośnienia — nie mają gdzie sprzedać swej produkcji. Bardzo wysokie są i nas koszty wosku. W Polsce 1 kg miodu kosztuje 6, u nas — 18 Lt. Nie zorganizowano też naleźnicy przetwórstwa. A przecież pszczoły nie tylko dają miód, ale też zwiększają urodzajność pól.

Lekarz litewski w Ruandzie

Anestezjolog wileńskiego Czerwonego Krzyża Andrejus Slavuckis jest jedynym obywatel Litwy, który należy do niezależnej, międzynarodowej organizacji "Medecines sans frontiers" (Lekarzy bez granic). Z ramienia tej organizacji był już w najgłębszych punktach kul ziemskiej — w Angoli, Bośni i całkiem niedawno — w Ruandzie. W ubiegły wtorek wyjechał znów do Bośni, gdzie spędzi 4 tygodnie w okolicach Gorażde i Srebrenicy niosąc pomoc ludzkom.

Leader opozycji żąda zbadania okoliczności śmierci A. Smetony

Leader opozycji profesor V. Landsbergis zażądał zbadania okoliczności śmierci A. Smetony w USA, który zginął, jak wiadomo, w pożarze i w którego śmierci, zdaniem profesora, zainteresowany był jedynie Związek Sowiecki.

"Timeshare" na Litwie

Słowo to oznacza własność nabytą na okres czasów. Pojawilo się ono przed 30 laty we Francji. Rzecz polega na tym, że agencje nieruchomości sprzedają na okres czasów mieszkania i domy w różnych miejscowościach wypoczynkowych świata. Można je kupić na 10 lat, można i na zawsze. Trzeba jedynie być członkiem jednego z klubu "Timeshare", wpłacić 100 USD i uiszczac co roku składowki w wysokości 160-240 USD. W ten sposób można wynajmąć na czasy domek na Jamajce, w RPA czy w Meksyku. Ruchem tym zainteresowała się prasa litewska.

Zaproszenie

Dziś, o godz. 18.00 w kościele Św. Ducha wystąpi zespół muzyczny "Pol-Orfa" z Radomia.

Konferencja

Szkoła litewska — ośrodek kultury w Ejszyszkach

W Wilnie odbyła się konferencja "Problemy oświaty w Litwie Południowo-Wschodniej", na której omówiono sprawę finansowania budowy szkoły litewskiej — ośrodka kultury w Ejszyszkach. Na budowę tej szkoły trzeba by 5,5 mln Lt. Członkowie stowarzyszenia "Globa" wypowiedzieli się za tym, aby budownictwo rozpoczęto już w br. W tym celu potrzeba około 400 tys. Lt. Członkowie konferencji zwrócili się z odpowiednią odezwą do prezydenta, rządu i Sejmu.

Dyplom wraz z certyfikatem

Kurs rzemiosła

Wczoraj w Wileńskim Ośrodku Szkolenia Zawodowego odbył się egzamin kwalifikacyjny dla 15-osobowej grupy dziewcząt i kobiet, które ukończyły kurs rzemiosła. Menedżer Birutė Pantėnienė przedstawiała wykładowców, twórców ludowych: M. Šakniėnė, R. Jasiūdytė, M. Nainienė. 6 miesięcy trwała nauka robienia na drutach, tkania i haftu. Na wystawie robót ręcznych, zorganizowanej przez słuchaczki kursu, przedstawione zostały mistrzowsko wykonane, fachowo i kolorystycznie ozdobione serwetki, czapki, szale, swetry. Po ukończeniu kursu młode rzemieślniczki otrzymały certyfikat. Będą one mogły sprzedawać swoje prace w sklepach "Dailė", bądź wykonywać zamówienia firm sprzedających wyroby ręczne na Litwie, jak również za granicą. W połowie września ponownie rozpocznie się kurs rzemiosła, na który przyjmowane są osoby mające zamiarowanie do robót ręcznych. Kurs jest płatny.

Mirosława JANUSZKIEWICZ

Na zdjęciu Tadeusza Ważniewicza: "Egzamin".

W Departamencie Statystyki

W lipcu najdroższy był prąd

Według danych Departamentu Statystyki, w lipcu energia elektryczna podrożała o 50 proc., zimna woda o 26,5 proc., usługi komunalne o 20,9 proc. Dłatego wydatki na mieszkanie, opał i energię wrosły najwięcej, bo o 13,5 proc.

W koszyku podstawowych artykułów spożywczych najbardziej podrożały jaja — o 34,4 proc. i ziemniaki — o 16,7 proc., w porównaniu z czercem o 15 proc. podrożały lody.

Drożał chleb i przetwory zbożowe (1,6 proc.), makarony (1,3 proc.), napoje alkoholowe (5 proc.). O pół procentu potaniały mięso i świeże ryby, natomiast cena

Kurs walut w Banku Litewskim

Bank Litewski od 12 sierpnia 1994 r. ustalił następującą relację litów do walut obcych

Nazwa waluty	Lity za jedn. waluty	Kazachskie tengi	0,0878
Angielskie funty sterlingi	6,1866	Lotewskie lity	7,2993
Ormiańskie dramy	0,0125	100 złotych polskich	0,0175
Australijskie dolary	2,9718	Moldawskie leje	0,9632
Australijskie azylingi	0,3685	Norweskie lity	0,5359
100 białoruskich rubli	0,0140	Holandzkie guilderdy	2,2852
Belgijskie franki	0,1250	Francuskie franki	0,7812
Czeskie korony	0,1380	100 rubli rosyjskich	0,1894
Dunkle korony	0,6502	SDR	5,8302
ECU	4,8994	Singapurskie dolary	2,8553
Estonijskie korony	0,3222	Finlskie marki	0,7667
Hiszpańskie pesety	0,0368	Szwedzkie korony	0,5145
100 lirów włoskich	0,2517	Szwajcarskie franki	3,0088
Japońskie jeny	0,0399	100 ukraińskich karbowanów	0,0092
Kanadyjskie dolary	2,8948	Węgierskie forinty	0,0373
Kirgiskie souy	0,3670	Niemieckie marki	2,5790

Wczoraj w Narodowym Banku Polskim

	skup	sprzedaż
Frank francuski	4 149	4 319
Marka niemiecka	14 218	14 798
Dolar amerykański	22 527	23 447
Funt brytyjski	34 636	36 050
Frank szwajcarski	16 857	17 545

Lity na walucie podstawowej i waluty podstawowej na lity banki wymieniają według zatwierdzonego oficjalnego kursu — 4,00 lity za jeden USD, pobierając nie większe od ustalonego przez Bank Litewski wypracowania za operacje wymiany. Pozostałe waluty banki skupują i sprzedają według cen ustalonych przez same banki.

Solidarność z Czeczenią

Odezwa grupy posłów na Sejm

Grupa członków sejmowej frakcji Związku Ojczyzny (konserwatywów Litwy) opublikowała apel do parlamentów i rządów krajów świata. Głosi on, że "ostatnio nad Republiką Czecką zawiła groźba przemocy. Rosja szuka się do użycia siły w rozwiązaniu wzajemnych problemów, jednocześnie organizuje i uzbraja opozycję celem usunięcia prawowitej władzy". Już trzeci rok nie uznaje się niepodległość Czeczenii, brutalnie realizuje się politykę ignorancja interesów narodu czeczeńskiego", głosi apel. Postawie na Sejm piszą, że "władze Republiki Czeckiej, Naczelna Rada Seniorów, inteligencja zwrócić się do nas z prośbą o pomoc".

Współpraca

Dyplomata norweski u premiera

Premier Republiki Litewskiej Adolfas Šleževičius przyjął charge d'affaires ad interim Królestwa Norwegii Arne B. Honningstada na jego prośbę.

Rozmowa toczyła się wokół współpracy politycznej i gospodarczej państw skandynawskich i bałtyckich. Dyplomata norweski, który dotychczas kierował wydziałem energetyki Ministerstwa Spraw Zagranicznych Norwegii, interesował się budową terminala naftowego w Butinge oraz możliwościami udziału firm zagranicznych w realizowaniu tego projektu. Podczas rozmowy rozpatrzone możliwości firm norweskich uczestniczenia w projektach Litwy w dziedzinie komunikacji.

Celnicy szwedzcy — kolegom z Litwy

Szef Departamentu Cel Szwecji Ulf Larsson, który przebywał na Litwie, spotkał się z naszymi celnikami, odwiedził posterunki celne w Miednikach i Kownie. Podczas wizyty omówiono dalszą dwustronną współpracę urzędów celnich Litwy i Szwecji, możliwości udzielenia pomocy celnikom naszego państwa.

Dyrektor Departamentu Cel Litwy Vitalijus Gerzonas poinformował, że jeszcze w tym roku ma być podpisana umowa z kolegami szwedzkimi, która umożliwi wymianę informacji o przemyśle, wykreśleniach przeciwko ustawom celnym i in.

Szwedzi pomagają Litwinom już teraz — nasi celnicy jadą na szkolenie do Szwecji, w czerwcu na Litwie pracowali inspektorzy urzędu celnego Szwecji, którzy uczyli skutecznego dokonywania kontroli samochodów ciężarowych. Przekazano w darze 7 służbowych samochodów osobowych, wyposażenie laboratorium celnego, zestawy narzędzi do sprawdzania samochodów. W przyszłości Szwedzi zainstalują łączność radiową między wszystkimi komorami celnymi republiki. Grupa ekspertów przebadła możliwość skomputeryzowania systemu celnego naszego kraju (w Szwecji taki system działa już od 4 lat). Jak powiedział V. Gerzonas, realizacja tych planów będzie zależała od finansowania ze strony rządu szwedzkiego.

Narada w Ministerstwie Ochrony Kraju

Oficerowie "strzelali do jednej bramki"

W Ministerstwie Ochrony Kraju odbyła się narada z udziałem dowódcy wojskowego, szefów poszczególnych służb, osobistości oficjalnych ministerstwa. Omówiono ewentualne zmiany, wprowadzone celem poprawy funkcjonowania systemu.

Jak powiedział minister ochrony kraju Linas Linkevičius, największym kłopotem, powodującym wszystkie inne problemy jest brak środków. Już teraz zadłużenie ministerstwa sięga 10 mln litów. Poza tym otrzymano tylko 74 proc. zaplanowanych środków. W celu zmniejszenia wydatków będzie redukowany aparat administracyjny; zamierza się likwidować dublujące się struktury, niektóre etaty, ale to, jak powiedział minister, należy czynić po wyważeniu wszystkich szeregów.

Na naradzie mówiono również o możliwości wprowadzenia alternatywnej służby wojskowej, o problemach policji wojskowej.

Jak powiedział minister, na naradzie "strzelano do jednej bramki" — wszyscy byli zgodni w swoich wypowiedziach. L. Linkevičius zaprzeczył pogłoskom jako-by zaproponowano mu rezygnację ze stanowiska i powiedział, że autorzy takich pogłosek zmierzają do skłócenia ministerstwa z dowództwem wojskowym.

Litwini w Kolumbii

Czy będziemy mieli swego mera w Bogocie?

Jak informuje ambasada Republiki Litewskiej w Wenezueli, podczas uroczystej inauguracji nowego prezydenta Kolumbii Sampera Pizano w Bogocie, rząd litewski reprezentował nadzwyczajny i pełnomocny ambasador w Wenezueli i ambasador do misji specjalnych w Ameryce Łacińskiej i krajach basenu Morza Karaibskiego Vytautas Antanas Dambra.

Podczas uroczystości inauguracji miał on okazję osobiście rozmawiać z nowym prezydentem Kolumbii i przekazać mu gratulacje od prezydenta, rządu i narodu Litwy. Samper Pizano powiedział, że dobrze zna mieszkających w Kolumbii Litwinów, a jeden z nich — administrator przedsiębiorstwa "Distral" Algis Didžiulis należał do głównych sponsorów jego kampanii wyborczej.

Informuje się również, że V. A. Dambra spotkał się z przedstawicielami wspólnoty litewskiej w Kolumbii. Między innymi, profesor Antanas Mockus, były rektor Uniwersytetu Kolumbijskiego, jest kandydatem w wyborach burmistrza Bogoty, który mają się odbyć w październiku. Ma on szansę, by zostać merem liczącej 6,5 mln mieszkańców Bogoty.

Z zakładów przemysłowych

Prezentacja nowych wyrobów

We współpracy litewsko-rosyjskim przedsiębiorstwie "Mida" odbyła się prezentacja zakładu do produkcji miękkich pokryć dachowych. Gratulacje złożył premier Republiki Litewskiej Adolfas Šteiševičius, prezydent koncernu "Vakarų statyba" Rimantas Stolybis, zastępca dyrektora generalnego zjednoczenia "Surgutgazprom" Aleksander Szurimov i in. W promocyjny uczestniczył minister budownictwa i urbanistyki Julius Laičonas.

Wykorzystując inwestycje solidnego partnera — zjednoczenia przemysłu gazowego "Surgutgazprom" w wysokości około 11 mln dolarów USA w jednym z przebudowanych oddziałów przedsiębiorstwa w krótkim czasie zmontowano nowoczesne niemieckie urządzenia technologiczne o wielkiej mocy. Rocznie mogą one produkować około 6 mln metrów kwadratowych zwójnych bitumicznych pokryć, przeznaczonych do pokrywania płaskich dachów. Pokrycia są odporne na upały i mrozy, bardzo trwałe.

Nowa linia technologiczna może wytwarzać pokrycia dachowe czterech rodzajów i bitumiczne taśmy hydroizolacyjne, pozwalające skutecznie zabezpieczyć przed wodą i wilgocią rurociągi oraz konstrukcje budowlane.

Powłóczenie kompleksu dokonał proboszcz kościoła parafii gargzdajskiej Jonas Paulauskas.

Wystawy

Symbole różnych kultur

W ub. tygodniu w Parku Centrum Europy zaprezentowano prace II Międzynarodowego Sympozjum Rzeźbiarzy. W ciągu 6 tygodni w parku pracu-

wali twórczo artyści z 6 państw oraz z Litwy, pozostawiając w parku na zawsze 16 rzeźb. Pozostaną one tu "niczym symbole różnych kultur".

"Otworzyłem bramę, abym mógł usłyszeć Twój głos" — takie słowa widnieją na symbolicznej bramie parku, którą stworzyli Amerykanie Myrna Orsini i Litwin Vladas Kančiauskas. Lauren Melet postanowił w Parku Europejskim ustawić rzeźbę, skonstruowaną z brzęczących na wietrze metalowych głóg kofskich. Inspiracją rzeźby były wspomnienia z dzieciństwa, gdy przez złych ludzi pewnego miasteczka nóg pozabijane zostały ulubione przez dzieci koniki poni, a było ich 30. W sąsiedztwie znajduje się całkowicie odmienny pomnik — kształcie głowy białej będący dziełem Holendra Edvina Pietersena i symbolizujący zanikającą dobroć ludzkości. Japonka Tei Kobayashi, przedstawiając swoją rzeźbę, odegrała spektakl "Powrót do Iona" — inaczej bowiem nie mogła przedstawić istoty swej pracy.

Na zdjęciu: Dorris A. Coonrod (USA) przy swojej rzeźbie.

Fot. Kęstutis Vanagas (ELTA)

Pachniało słomą...

W kilku salach gmachu Centrum Sztuki Współczesnej m. Wilna 12 sierpnia otwarto nową wystawę grup twórczych: grupy "24", "Stalas", grupy "1", grupy "e", "Angis", "Post — Ars".

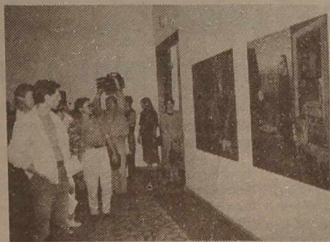
Wystawa jest niezwykła w dostojnym tego słowa znaczeniu: w jednej z salek pod nogami chrześcijaństwa słoma, tuż obok — kłęb drutu żelaznego, deski, puste opakowania po papierosach, puste butelki, zerdzewiały rury, stary materac, widły, liździ, probówki z cieczą i temu podobne inne rzeczy. Wszystko to inspirowało rzeźbiarzy, rzeźbiarzy, budki skórzania, nowe myśli...

Wystawa w pewnością zainteresuje wielu. Potrawa do 11 września.

Ideę jej zorganizowania podali Ričardas Vaitekūnas z grupy "24" i Jonas Gasišūnas z "Angisa".

Irena LITVIN

Na zdjęciu Tadeusza Ważniewicza: W jednej z sal wystawowych.

Statystyka

Wiecej umiera, niż się rodzi

O tym, że umieralność na Litwie jest większa niż liczba urodzeń, dziś mówią wszyscy: statystyka, urzędnicy USC, lekarze. Dla porównania kilka liczb: w 1990 r. liczba urodzeń na Litwie wynosiła 15,2 proc., w 1993 r. — 12,5 proc. Umieralność w 1990 — 10,6 proc., w 1993 — 12,3 proc.

Ważnym czynnikiem zmniejszania się populacji jest niekontrolowane przerywanie ciąży. Liczby mówią same za siebie: w 1992 r. — 48.400 przypadków przerywania ciąży, w 1993 r. — 42.023. Na 100 urodzeń w 1991 r. — 82 zabiegi, w 1993 na 100 — 88.

O moralnej stronie mówią na razie raczej tylko duchowni.

Wypadki i wpadki

Jak podaje MSW RL w dniach 12-14 sierpnia br. w kraju dokonano 470 przestępstw. W tym: 4 zabójstwa, 7 gwałtów, 34 rabunki, 186 kradzieży mienia osobistego, 60 kradzieży mienia państwowego i spółek akcyjnych. Odnotowano 23 wypadki chuligaństwa, 11 obrażeń ciała, 37 awarii ruchu drogowego, w których zginęły 4 osoby, 18 porażków. Znalezione 20 trupów. Uprowadzone 46 pojazdów. Zatrzymano 55 osób podejrzanych o popełnienie przestępstw. Wszczęto poszukiwanie 9 osób, które zginęły w niejasnych okolicznościach.

Łopatą po głowie

11 sierpnia br. o godz. 9 min. 30 w Taurogach we własnym domu przy ul. Rytų 49 podczas kłótni I. Okmanas (ur. 1949 r.) uderzył żonę łopatą po głowie. Poszkodowana J. Okmanienė (ur. 1944 r.) z wstrząsem mózgu znajduje się w szpitalu.

Rabują u przedsiębiorców i emerytów

12 sierpnia br. o godz. 8 min. 30 w Wilnie przy ul. Basanavičiaus do samochodu "Peugeot", należącego do A. Kotlara (ur. 1973 r.) podszło 4 miedziofców. Napastnicy, grożąc właścicielowi samochodem i jego żonie G. Kotlar (ur. 1973 r.) pistoletami, wsiadli do samochodu, odjechali na ul. Teatro, zrabowali u przedsiębiorcy A. Kotlara 61 tys. dolarów, odebrali kluczyki do samochodu i uciekli.

W tym samym dniu około godz. 19 do mieszkania W. Misiulaitisa przy ul. Vysnių 4-12 w Wilnie przez niezamknięte drzwi trafilo dwóch złoźczyfców w maskach. Grożąc nożem, rozkazali Misiulaitisowi (ur. 1931 r.) oddać dwie emerytury i gażę, które on w tym dniu otrzymał. Gdy Misiulaitis odmówił, jeden z napastników zadał mu cios nożem w plecy. Poszkodowany znajduje się w szpitalu.

13 sierpnia o godz. 22 na 12 km szosy Wilno — Mińsk (rej. wileński) dwóch złoźczyfców, grożąc pistoletem zrabowali u A. Gurskisa (ur. 1967 r.) samochód VAZ-2105.

14 sierpnia o godz. 2 w nocy do mieszkania A. Izwekova przy ul. Architektų 138-1 w Wilnie zadzwoniło dwóch mężczyzn. Gdy im otworzył drzwi, zastraszyli go pistoletem, zbili i związali. Następnie do mieszkania wtargnęli jeszcze 4 napastników. Przeszukali mieszkanie, znaleźli i zrabowali: 2.300 dolarów, 870 litów i inne rzeczy. Na miejscu przestępstwa policja znalazła zostawiony przez napastników pistolet "TT" nr. CHG 1205. Poszukuje się jego właściciela.

Policja znalazła skradziony samochód

12 sierpnia około godz. 2 w nocy dwóch młodych ludzi napadło na M. Paszynia. Zbito go i odebrano u niego samochód VAZ-2106. Stało się to na Lipówce w Wilnie. Podejrzani o popełnienie przestępstwa bracia Stravinskasiove (ur. 1969 i 1971 r.) zostali zatrzymani. Skradziony samochód również znaleziono.

Noce przygody

11 sierpnia br. o godz. 3 w nocy przy ul. Kalwaryjskiej w Wilnie złoźczyfca odebrał u R. Stasionienė złoty pierścionek.

Na ul. Zvaigždžių w Wilnie 13 sierpnia w nocy przy pomocy pistoletu gazowego nieustalony osobnik odebrał u J. Tarasova skórzaną kurtkę i 370 litów.

14 sierpnia o godz. 5 nad ranem w kawiarni "Saulėtekis" w Wilnie przy ul. Saulėtekio 32 trzech osobników napadło na barmankę R. Baroniėnė. Złoźczyfci skradli złoty łańcuszek R. Baroniėnė i z kasy pancerniej 400 litów.

Na Lipówce 13 sierpnia o godz. 21 nieustalony napastnik u ob. RP J. Arciszewskiej odebrał torebkę, w której znajdowało się: 60 litów, 20 dolarów, 8 tys. złotych i dokumenty.

Ofiarą chuliganizmu — czasowicz

14 sierpnia o godz. 2 w nocy w Grzegorzewie (rej. trocki) 20 młodych ludzi napadło na mieszkańców domu czasowego. W czasie "pobojowiska" ucierpieli czasowicze: nastroszone i pobito ich. Zostali wybite też okna, uszkodzony inny inwentarz domu czasowego.

Kradzieże w trolejbusach i pociągach

12 sierpnia br. o godz. 19 min. 30 w trolejbusie nr 16 w Wilnie poprzez nadciężce dna torebki u ob. Wielkiej Brytanii Elspeth Williams skradziono 300 dolarów.

14 sierpnia w 9 wagonie pociągu Relacji Moskwa — Wilno w niewyjaśnionych okolicznościach u R. Abulchajewa zginęło 19 tys. dolarów, a A. Bujvidasa — 1200 dolarów.

Pijany za kierownicą samochodu

W minionych dniach w rej. trockim wydarzyły się 2 wypadki ruchu drogowego.

13 sierpnia o godz. 16 na pierwszym kilometrze szosy Troki — Radziški przy kierownicy samochodu "Tarpan" znajdował się w stanie nietrzeźwym obywatel RP P. Rosiński (ur. 1954 r.). Nie przepuścił on jadącej drogą główną samochodu VAZ-21063, przy którego kierownicy był K. Zinkevičius (ur. 1966 r.). W awarii ucierpił P. Rosiński — uszkodził on sobie kregosłup.

14 sierpnia o godz. 3 w nocy na 14 kilometrze szosy Wilno — Kowno (rej. trocki) kierowca K. Capu (ur. 1965 r.), będąc przy kierownicy samochodu VAZ-2101, potrącił rowerzystę S. Kondratowicę (ur. 1973 r.), który z obrażeniami ciała znajduje się w szpitalu, a jego pasażer (rowerem jechały dwie osoby) O. Pietrienko (ur. 1977 r.) poniósł śmierć na miejscu awarii.

Jrgietowala
Leonarda PRUGIEWICZ

Na podstawie doniesień agencji informacyjnych, radia, prasy i inf. własnych przygotowały:
Irena LITVIN, Barbara ZNAJDIŹŁOWSKA

Z doniesień PAP.

ELTA, PAI PRESS

Korea Płn. — USA

Osiągnięto kompromis

Korea Północna oświadczyła po tygodniowych rozmowach ze Stanami Zjednoczonymi, że gotowa jest przestrzegać Traktatu o Nierozprzestrzenianiu Broni Atomowej i w trybie natychmiastowym zamrozi swoje eksperymenty atomowe.

Jak głosi tekst wspólnego oświadczenia wydanego na zakończenie rozmów obydwu delegacji w siedzibie misji dyplomatycznej Korei Północnej "ważne sprawy wynikłe w czasie rozmów nadal pozostają do rozwiązania". Dlatego też strony postanowiły wznowić rozmowy w przyszłości.

Bośnia

Czy ustaną ataki snajperów?

Bośniacy Serbowie podpisali z muzułmańską stroną rządową porozumienie o zaprzestaniu ataków snajperskich w rejonie Sarajewa. Porozumienie doszło do skutku dzięki mediacji ONZ. W ostatnim czasie strzelcy-skrabotyby stali się jedną z najdotkliwszych plag stolicy Bośni.

Na mocy porozumienia, w ciągu 24 godziny od jego podpisania obie strony mają wydać swym podwładnym zakaz ataków snajperskich na żołnierzy, cywilów i personel ONZ. Siły pokojowe będą uczestniczyć w serbskich i muzułmańskich patrolach, poszukujących ukrytych strzelców.

Białoruś

Łukaszenko o rozmowach w Moskwie

Podsumowując w wywiadzie prasowym wyniki swych rozmów z prezydentem Jelcynem, prezydent Białorusi Aleksandr Łukaszenko podkreślił, że strona rosyjska nie wywierała na niego żadnego nacisku. Strony porozumiały się co do zawarcia układu o pomocy i dobrym sąsiedztwie. Zakończono też redagowanie wszystkich artykułów układu o zjednoczeniu systemów walutowych. Jednakże, by zjednoczyć te systemy, Białoruś musi podciągnąć się do poziomu Rosji. Dotyczy to zwłaszcza inflacji. W Rosji inflacja wynosi obecnie 5-6 proc. w skali miesięcznej, podczas gdy na Białorusi — 40 proc. Białoruś musi też uzgodnić terminy spłaty długów wobec Rosji z tytułu dostaw nośników energii.

Zjednoczenie systemów pieniężnych nie może być celem samym w sobie. Należy je przeprowadzić w momencie, gdy dla obu krajów będzie ono dogodnie.

Ukraina

Po chleb z paszportem

Na Krymie wprowadzono w niedługo drastycznie ceny chleba. Będzie on droższy dla przyjeżdżających na półwysep. W związku z tym wprowadzono obowiązek legitymowania się przy kupnie pieczywa dokumentem, w którym odnotowane jest miejsce zamieszkania.

Oficjalnym powodem wprowadzenia tego zarządzenia władz Republiki Krymu jest niemożność pełnego dotowania przez nie cen pieczywa.

NATO

Kto będzie następcą Woernera?

Nie jest prawdopodobne, by ustępujący premier Holandii Ruud Lubbers kandydował na stanowisko sekretarza generalnego NATO po zmarłym Manfredzie Woernerze — oświadczył rzecznik Lubbersa. Z kolei rzecznik ministerstwa spraw zagranicznych Holandii odmówił skomentowania doniesień, iż o najwyższe stanowisko polityczne w Sojuszu Północnoatlantyckim chce się ubiegać były szef holenderskiej dyplomacji Hans van den Broek.

Zdaniem obserwatorów, szanse kandydatów holenderskich ostabia fakt, iż w przeszłości funkcję sekretarza generalnego NATO pełniło już dwóch ich rodaków. Za najbardziej prawdopodobnych pretendentów uważani są Thorvald Stoltenberg — były minister spraw zagranicznych

Norwegii, a obecnie mediator ONZ w byłej Jugosławii — oraz były premier Włoch Giuliano Amato. Amato nie jest zamieszany w afery korupcyjne, a jako socjalista nie będzie identyfikowany z obecnym prawicowym rządem Berlusconi — twierdzą dyplomaci. Wobec był dotąd rz sekretarzem Generalnym Sojuszu, natomiast Norweg nigdy nie pełnił tej funkcji.

Jako kandydaci na osieroczone przez Woernera stanowisko wymieniani są także brytyjski minister spraw zagranicznych Douglas Hurd, minister obrony Wielkiej Brytanii Malcolm Rifkind i szef dyplomacji Belgii Willy Claes.

Woerner zmarł w sobotę w swym domu w Brukseli w wieku 59 lat. Przyczyną zgonu był nowotwór jelit, z którym zmagał się od dwóch lat.

Estonia — Rosja

Tallinn protestuje

Ministerstwo spraw zagranicznych Estonii wyraziło w piątek protest przeciwko jednostronnej demarkacji granicy estońskiej-rosyjskiej, dokonanej przez Rosję 12 sierpnia. Rosja przystąpiła do wyznaczania w terenie linii granicznej z Estonią. MSZ Estonii wskazuje, że działania strony rosyjskiej są sprzeczne z Kartą ONZ oraz zasadami KBWE, wzywającymi do rozwiązywania spornych problemów drogą negocjacyjną, bez użycia siły lub groźby jej użycia.

Estonia zgłasza do Rosji protesty o terytorii, liczące 3 tys. km kwadratów, należące obecnie do obwodów leningradzkiego i pskowskiego. Chodzi tu o pas ziemi na wschodnim brzegu rzeki Narwy oraz o rejon miasta Pieczory (po estońsku Pieseri). Oba te terytoria należały przed wojną do Estonii. Tallinn twierdzi, że jedynym do-

kumentem, określającym przebieg granicy estońsko-rosyjskiej jest traktat pokojowy, podpisany w 1920 r. przez Estonię i radziecką Rosję w Tartu. Moskwa kategorycznie odrzuca presję Estonii, powołując się na późniejsze porozumienie z sierpnia 1940 r. o wejściu Estońskiej SRR w skład ZSRR oraz zasadę KBWE — naruszalności powojennych granic.

Po odyskaniu niepodległości w 1991 r. Estonia niejednokrotnie wystąpiła z inicjatywami rozwiązania problemu granic drogą rozmów dwustronnych lub poprzez odwołanie się do Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w Hadze i odrzucała rzymskie propozycje przystąpienia do delimitacji granicy. Rosja ze swej strony podkreśla, że problem granicy z Estonią nie istnieje.

Rosja

Jelcyn podróżuje po Wołdze

Borys Jelcyn jest wyraźnie rozczarowany tempem reform w środkowych regionach Rosji. Po zwiedzeniu leżących nad Wołgą obwodów kostromskiego, iwanowskiego i jarosławskiego Jelcyn po-

wiedział, że regiony te "są poważnie opóźnione w realizacji reform, a zatem i w zapewnieniu lepszych warunków życia ludności".

Prezydent Jelcyn od dwóch dni podróżuje statkiem "Rossija" po

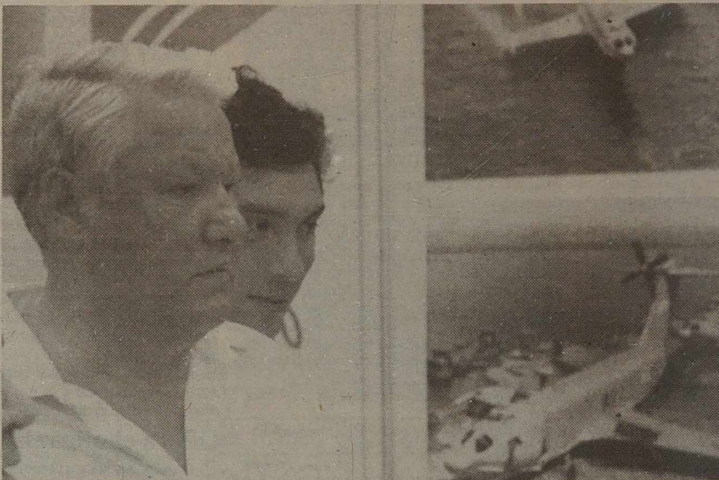
Wołdze, spotykając się z władzami i ludnością nadbrzeżnych regionów i z problemami zlokalizowanych wzdłuż rzeki gigantów przemysłowych. Jelcyn przybył do Niżniego Nowgorodu, wielkiego

ośrodka przemysłu zbrojeniowego. Niżnij Nowgorod, pod kierownictwem młodego energetycznego gubernatora Borysa Niemcowa, uważany jest za swoisty poligon doświadczalny zdecydowanych reform rynkowych.

Jelcyn powiedział w Niżnim Nowgorodzie, że sytuacja w przemyśle obronnym, którego produkcja spadła o 71 proc. (przy 39-procentowym wskaźniku regresu dla całego przemysłu), jest w obecnej chwili w Rosji najtrudniejszym problemem gospodarczym. Rząd zamierza przeznaczyć nisko oprocentowane kredyty na konwersję, uwalnić w maksymalnym stopniu przedsiębiorstwa kompleksu wojskowo-przemysłowego od opieki ministerstw i pozwolić im na sprzedaż produkcji po cenach dumpingowych.

Praktycznie jednocześnie z Jelcynem innym statkiem podróżuje po Wołdze Władimir Żyrinowski ze swoimi partijnymi towarzyszami. Gubernator Niżniego Nowgorodu B. Niemcow uważa, że otoczenie Jelcyna popełniło błąd, pozwalając na dopuszczenie do takiej sytuacji — Ekipa Jelcyna wyraźnie nie docenia zagrożenia, jakie stanowi lider LDPR — powiedział Niemcow.

NA ZDJĘCIU: dwa Borysa.
Fot. EPA-ELTA

Płn. Irlandia

25 lat temu wysłano wojska brytyjskie do Ulsteru

W 1969 r. wojska brytyjskie zostały skierowane do Ulsteru na pewien tylko czas dla ochrony katolickiej mniejszości. Ich obecności bardziej sprzeciwiali się protestanci i uniomiści (lojalści) niż katolicy i nacjonalści.

Dziś, w 25 lat później, nikt nie kusi się przepowiadać jak długo jeszcze tam pozostaną. Nie brak jednak takich, którzy uważają, że nastąpi to w niezbyt odległym czasie.

W ciągu 25 lat brytyjskiej obecności wojskowej w Ulsterze Irlandzka Armia Republikańska wyrosła na liczącą się polityczną siłę. W 1969 r. była szczupłą i słabo uzbrojona grupą zaprzeczającą w przeszłości kombatantów, a sam skrót IRA tłumaczono szyderczo jako "I ran away", tj. tyle, co "stchórzyłem". W Londonderry, gdzie w sierpniu 1969 r. doszło do pogromu ludności katolickiej, czynnych było mniej niż 10 członków tego ugrupowania.

Umocniona w latach 1970-71 IRA dziś jest dobrze zorganizowana, ubrana i zdyscyplinowana paramilitarna organizacja terrorystyczna, która chce odwetu na protestanckiej większości i na brytyjskiej armii osłaniającej w jej mniemaniu protestanckich lojalistów.

Obecność wojsk brytyjskich w Ulsterze potwierdza starą prawdę, że łatwiej jest wysłać armię, niż ją wycofać.

W lutym 1971 r. w Belfastcie zginął pierwszy brytyjski żołnierz. Siły porządkowe przystąpiły do akcji przeciwko IRA, internując 342 osoby podejrzane o

związki z tą organizacją. Internowania nie odniosły pożądanego skutku, wniosły jedynie nowy mur pomiędzy katolikami i siłami porządkowymi.

W styczniu 1972 r. w Londonderry doszło do tzw. "krwawej niedzieli" kiedy to brytyjscy spadochroniarze otworzyli ogień do katolickich demonstrantów. W lipcu 1972 r. wprowadzono bezpośrednio rządy w Ulsterze, rozwiązując miejscowy parlament i znosząc autonomię tej prowincji. Tymczasem protestanczy lojaliści utworzyli własne paramilitarne grupy terrorystyczne.

Po zatamowaniu się rozejmu w 1973 r. IRA zorganizowała najbardziej krwawą kampanię w historii konfliktu, w samym tylko Belfastcie podkładając 26 bomb: 11 osób zginęło, a 130 odniosło rany.

W rok później, w 1974 r. IRA przeniosła akcję podkładania bomb na terytorium swych brytyjskich, dokonując zamachu na budynek głównego sądu karnego w Old Bailey w Londynie i na szereg barów m.in. w Birmingham, Woolwich i Guildford. W wyniku tego ostatniego zamachu zginęło 28 osób. Ofiarą zamachu IRA padł minister ds. Irlandii Płn. w rządzie Margaret Thatcher, Airey Neave.

IRA wychodziła z założenia, że jej zamachy skłonią brytyjską opinię publiczną do wywarcia nacisku na rząd, by ten wycofał wojska z Ulsteru. Silnym bodźcem dla IRA była słynna głodówka 10 więźniów — członków tej organizacji — w więzieniu Maze w 1981 r., którzy zagłodzili się na śmierć. Głodówka zyskała "republikanom" spore polityczne i finansowe

wsparcie w Stanach Zjednoczonych. W tym samym czasie IRA nawiązała kontakty z krajami wspierającymi terroryzm, m.in. z Libią, która dostarczyła irlandzkim terrorystom materiał wybuchowy Semtex, produkowany wówczas w Czechosłowacji.

Choć IRA, kierowana przez Gerry'ego Adamsa, dla zyskania wiarygodności usiłowała przedstawić się jako siła dążąca do pokoju, zamachy bombowe pozostały stałym elementem jej działań.

W grudniu ub.r. próby położenia kresu konfliktowi w Ulsterze podjęli się dwaj premierzy — brytyjski i irlandzki — podpisując specjalną deklarację, tzw. Downing Street Declaration, odrzucając jednak ostatecznie polityczną skryżłow republikanom — Sinn Fein.

Sobotni zamachy bombowe w miejscowości wycozynkowej Bognor Regis, upamiętniający 25 lat brytyjskiej obecności wojskowej w Ulsterze, wskazuje na to, że konflikt w Płn. Irlandii bynajmniej nie ma się ku końcowi i że mur nieufności i urazy między dwiema społecznościami raczej rośnie niż maleje.

Armia brytyjska обвиняna jest przez obie strony konfliktu. Protestanci pamiętają jej, że została skierowana dlatego, że rodzime ulsterkie siły porządkowe nie budziły zaufania ludności katolickiej, zaś katolicy zarzucają jej, że została skierowana do Ulsteru po to, by bronić status quo. Przez 25 lat wojskowej obecności brytyjskiej w Ulsterze wyrosło już całe pokolenie, które nie pamięta ulat bez wojskowych patroli.

Rocznice

Potrzebny nowy cud nad Wisłą

W niedzielę, biskup polowy WP, gen. dyw. Sławoj Leszek Głódz odprowadził w Katedrze Polowej w Warszawie Mitrę św. w intencjach Ojczyzny i Wojska Polskiego. Poświęcił też figurkę Matki Bożej — Hetmanki Żołnierza Polskiego i Płaszcz Hetmański, w który została ubrana.

Bp Głódz podczas uroczystości poświęcenia Płaszczu Hetmanki Żołnierza Polskiego powiedział, że "jest on symbolem całego wojska i zawierzenia tego wojska Matce Bożej poprzez odznaki pułkowe, które będą umieszczane na Jej płaszczu".

Ks. jak Stanisław Rospondek, proboszcz z parafii garnizonowej w Legio-

nowie, nawiązując w homilii do uroczystości Hetmanki Żołnierza Polskiego powiedział: "Trzeba, aby ten Płaszcz Hetmański Matki Najświętszej — na dzisiejsze czasy — objął swoją mocą i siłą parlament, rząd, wszystkie poligony, wszystkie jednostki — każdego żołnierza i każdego podwładnego — ale i każdego, kto będzie patrzył na ten płaszcz i szukał pomocy".

Ks. Rospondek powiedział także: "wiem, że cud nad Wisłą był cudem nie tylko serc, ale i czynu". "Czy dzisiaj nie trzeba tego cudu powtórnego nad Wisłą? Czy nie trzeba tego cudu w naszych zakładach, przedsiębiorstwach, w naszej stolicy czy w naszych miastach i

wsiach Ojczyzny? Czy nie trzeba tego cudu w tyłu sercach młodzieży, która nie potrafi zrozumieć drogi, która prowadzi do Boga? — pytał kaznodzieja i dodał — "potrzeba".

Wzywając do czci Matki Najświętszej, ks. Rospondek powiedział: "przez Maryję niech na naszej ziemi stanie się nowy cud. Niech się odrodzi, odnowi. Niech ta rzeka Wisła przyniesie nowy prąd ożywczej wody, dobrej wody dla nas wszystkich. Niech ta Hetmanka pojawi się po raz któryś na niebie i osłoni swym płaszczem wtedy, kiedy będzie więcej chmur, ale i wtedy, kiedy będzie nasze serce umocnione, niech nam doda siła".

Sondaż

CBOS: Za lustracją jest nadal większość Polaków

Według najnowszego sondażu Centrum Badania Opinii Społecznej ponad połowa Polaków (57 proc.) jest zdania, że powinno się sprawdzić, czy osoby pełniące ważne funkcje w państwie współpracowały za służbą bezpieczeństwa PRL. CBOS zaznacza jednak, że w porównaniu z wynikami ubiegłorocznych badań, liczba zwolenników lustracji spadła o 7 proc.

Według sondażu, za przeprowadzeniem lustracji opowiada się prawie trzy czwarte (73 proc.) badanych mających poglądy prawicowe, 62 proc. przedstawicieli politycznego centrum i 49 proc. osób mających poglądy lewicowe. Analiza badań wykazała, że przy ocenie lustracji mniejsze znaczenie ma stosunek do rządu i prezydenta. Niewielki wpływ ma też status społeczny,

wykształcenie, wiek, miejsce zamieszkania i zamożność ankietowanych.

W porównaniu z wynikami ubiegłorocznych badań, zwiększyła się liczba zwolenników lustracji obejmującej wszystkie zawody i funkcje. Polacy chcieliby dokładniej sprawdzić przeszłość policjantów, radnych, nauczycieli i oficerów WP. Przychylną większość zapytanych jest zdania, że zlustrowani zostać powinni parlamentarzyści i wysocy urzędnicy państwowi.

Zdecydowana większość ankietowanych (71 proc.) uważa, że osoby, które w przeszłości współpracowały z PRL-owską służbą bezpieczeństwa, a obecnie pełnią ważne funkcje w państwie, powinny zostać usunięte z zajmowanych stanowisk.

Pomnik Piłsudskiego odsłonięto w Grójcu

15 bm. w Grójcu odsłonięto pomnik Józefa Piłsudskiego. Postument "Dziadka" w maciejówce, wspartego o ślabę, stanął w grójeckim parku z inicjatywy weteranów Armii Krajowej.

Zyciorys Piłsudskiego przypomniał zastępca preesa Światowego Związku Żołnierzy AK ppłk Leon Komorowski.

Mówiąc o Bitwie Warszawskiej z 1920 r. Komorowski powiedział, że "Polska uratowała tym zwycięstwem siebie i Europę przed czerwonym zarazem".

W odsłonięciu pomnika, oprócz kombatanów AK, mieszkanców władz samorządowych, uczestniczyli żołnierze kompanii reprezentacyjnej wojsk lotniczych, którzy oddali cztery salwy honorowe. Biskup Zbigniew Kraszewski poświęcił pomnik.

Rzeźba wykonana z piaskowca sydowieckiego przez Mirosława Szczeganego została ustawiona w parku, gdzie przed wojną stało popiersie marszałka. Po wojnie usunęły je władze komunistyczne.

Kronika kryminalna

"Samoobrona" protestuje przeciwko aresztowaniu Leppera

Po sobotnim tymczasowym aresztowaniu Andrzeja Leppera przez prokuraturę w Słupsku, rzeźnik "Samoobrony" Stanisław Mojsa, przekazał oświadczenie, w którym protestuje się "przeciw takim metodom walki politycznej przeciw związkowi, jego członkom oraz przewodniczącemu Andrzejowi Lepperowi".

Lepper zatrzymany został tymczasowo na miesiąc przez prokuraturę rejonową w Słupsku, po przesłuchaniu 13 bm. Zarzucha mu się kierownie dokonaniem pobicia, czynną napaść oraz użycie przemo- i gróźb bezprawnych 29 lipca br. w gospodarstwie ogrodniczym w Kobylnicy pod Słupskiem, wobec komisarzyńskiego zarządy tego gospodarstwa Antoniego Chodorowskiego.

Oświadczenie Mojsy powstało "w związku z aresztowaniem A. Leppera na skutek prowokacyjnych oskarżeń jednej osoby o wątpliwej moralności i przesadzie".

Dalej oświadczenie głosi: "Kolejny już raz policja i prokuratura zostały użyte do walki z opozycją polityczną. Policja i prokuratura potrafiły w tym wypadku sprawnie zaangażować znaczne siły i środki, łącznie z brygadą antyterrorystyczną, do pokazowego aresztowania Andrzeja Leppera. Natomiast do walki z prawdziwymi przestępcami, aferzystami gospodarczymi, osobami sprzedającymi Polskę za judaszowe srebrniki, brak jej sił, środków i umiejętności. Takie działania władzy, która nie reaguje na zgłaszane przez ogólnopolskie organizacje społeczno-zawodowe sygnały o nieprawidłowości, jednoznacznie odnawiają jako demonstrację siły i prowokację polityczną przeciw społeczeństwu".

Aktualia

W Jarocinie dyskutują nad przyszłością festiwalu

Mieszkańcowa Spółdzielnia Lokatorsko-Własnościowa w Jarocinie, jako pierwsza w tym mieście instytucja, rozesała ankietę w sprawie przyszłości festiwalu muzyków rockowych organizowanych tutaj od 15 lat.

Ankietą objęto 820 mieszkań, co oznacza, że w sprawie festiwalu wypowiedzi się około 3 tys. mieszkańców domów znajdujących się najbliżej obiektów, gdzie odbywały się imprezy.

Zdaniem burmistrza Jarocina Pawła Jachowskiego, nie można jeszcze

mówić o wyraźnej opinii mieszkańców w sprawie przyszłości festiwalu. "Inaczej myślą ludzie biznesu, inaczej młodzież i muzycy, a jeszcze inaczej Kowalski, któremu wyrządzono jakąś szkodę" — dodał Jachowski.

Powiedział, że jeśli festiwale zostaną utrzymane, to trzeba się zastanowić nad odpowiednim dla nich miejscem i formułą artystyczną. Wg niego w Jarocinie nie musi dominować muzyka punk-rockowa.

Jachowski ma pretensje do dyre-

ktora artystycznego tegorocznego festiwalu Adama Grzegorzczaka, że nie zdał o sponsoring. Gdyby postarał się o 2,5 mil zł, czyli o miliard więcej niż zdołał zebrać, to dziś nie byłoby kłopotów z bilansem imprezy — twierdzi Jachowski.

Poinformował on, że wszystkie płatności związane z festiwalem zostały już uregulowane. Jedyne Adam Grzegorzczak otrzymał tylko zaliczkę swego wynagrodzenia, ustalonego wcześniej na kwotę ok. 450 mln zł.

Wakacje

W dwie minuty znalazł złoto

2 minuty i 9 sekund potrzebował Krystian Wójcik na odnalezienie w pełnej misce zwiur trzech 22-karatowych grudek złota wielkości połowy główki szpilki. Wójcik zajął w ten sposób pierwsze miejsce w rozegranej 13 bm. w Złotoryi (woj. legnickie) ogólnopolskich mistrzostwach w phukaniu złota "O puchar lata".

Wicemistrza znalazł swoje złoto w 2 min. 13 sek, natomiast ostatni z 13 zawodników potrzebował 7 min. 36 sek.

Zasadą konkursu jest utrzymywanie w tajemnicy przed zawodnikami liczby ziaren złota, które znajdują się w "zestawie". Zawsze jest to liczba od 4 do 8. Startujący używać mogą własnych misek lub wypożyczyć je od komisarza technicznego. Maksymalny czas na odnalezienie złota wynosi 20 minut.

"Poszukiwane złoto nie ma dla nas żadnej wartości materialnej. Śledzenie z miską w wodzie jest przede wszystkim wspaniałą przygodą, której wymiernymi wartościami są mi zapalenie piwa, agnina czy reumatyzm" — powiedział dziennikarzowi PAP poszukiwacz złota z Kienic.

"Každy z nas zabiera ze sobą na wyprawę łopate, sito, michę, wycieraczkę oraz butelkę "Goldwassera", aby wyciągnięte z niej grudki złota położyć później żonje, jako znalezienie" — dodał.

W rejonie Złotoryi, leżącej kilkanaście kilometrów na południowy zachód od Legnicy, znajdują się najzobojętniejsze w Polsce tereny występowania kamieni szlachetnych i minerałów, m.in. ametystów czy agatów. Już w XI-XII w. w mieście eksploatowano plaski złotonosne. Jak ocenia się, w średniowieczu w Złotoryi wydobywano rocznie od 24 do 48 kg złota. Z jednej tony urubku odzyskiwano od 2 do 10 gram tego metalu.

Pozostałe do dziś pokłady złotonosnego piasku zawierają poszukiwany przez wielu turystów kruszec w postaci drobnych husek, drucików lub ziarenek, nierzadko wielkości grochu.

Kultura

Sopot Clasic poprzedza konkurs piosenki

Koncertem w wykonaniu Filharmonii Kameralnej pod dyrekcją Wojciecha Rajskiego rozpoczął się 12 bm. Sopot Clasic, impreza związana z 31. Międzynarodowym Festiwalem Piosenki w Sopocie.

Koncerty muzyki klasycznej od trzech lat bezpośrednio poprzedzają sopocki festiwal. W koncercie inauguracyjnym, który

odbył się w kościele św. Bernarda, zaprezentowane zostały polskie prawykonne suit orkiestrowych Juliusa Masseneta. W ramach Sopot Clasic wystawiony zostanie w Operze Leśnej musical "Skrypcy na dachu" w wykonaniu Teatru Muzycznego z Wrocławia. Zostanie też zaprezentowany koncert operetkowy "W wiedeńskim stylu".

Festiwal piosenki odbędzie się

w dniach 20-28 sierpnia i składać się będzie z dwóch części. Na sopockim moło w dziewięciu koncertach zaprezentuje się kilkadziesiąt grup muzycznych i solistów z Polski i z zagranicy. Koncerty konkursowy i galowy odbędą się w Operze Leśnej. W konkursie o Grand Prix uczestniczyć będzie 18 wykonawców. Główna nagroda wynosi 15 tys. dolarów.

Wystawy

We wrześniu zapraszają

- 1-3 w Legnicy — wystawa budownictwa ekologicznego,
- 6-9 w Gdańsku, Balty 94 — targi morskie,
- 7-10 w Warszawie, Instalexpo-94 — sanitaria, sprzęt ogzewczy, klimatyzacyjny i in.
- 15-18 w Szczecinie, Pomerania-Expo — towary użytku powszechnego,
- 21-24 Sopot, Military Arms — sprzęt wojskowy,

- 21-25 w Warszawie, Warsaw Tour + Travel-94 — turystyka,
- 21-25 w Kielcach, II MSBO Kielce-94 — salon przemysłu obronnego,
- 25-29 w Warszawie, Drug in Poland — farmacja,
- 27-29 w Białymstoku, Bud-Expo-94 — budownictwo mieszkaniowe i biurowe,
- 28-30 Bydgoszcz, Polsexbud-94 — budownictwo,
- 28 września — 1 października w

- Gdańsku, Housebuilding — budownictwo mieszkaniowe
- 26 września — 1 października w Łodzi, Pet Fair — zoologia i rybołówstwo,
- 28 września — 2 października, Autosalon,
- 29 września — 4 października w Poznaniu, Polagra — targi rolnicze i przemysłowe, a także Taropak — targi opakowań i systemów składowania.

Co słychać na zakładach przemysłowych

Litewskie wyroby z... metką zachodnią

Dyrektor generalny Spółki Akcyjnej "Žuvėdra" Romualdas Valiukevičius odpowiadał: wszystkim się dziś żyje ciężko i my jesteśmy raz na wóz, raz pod wozem.

— Może na wstępie krótko, co to za spółka, co produkuje?

— Jesteśmy całkowicie sprywatyzowanym przedsiębiorstwem: 80 procent akcji należy do pracownikom, 20 procent nabyl inni. Asortyment nasz jest bardzo różnorodny: pościel, kołdry, beczki, spivory, nocne koszulki, ubrania sportowe, kurtki, różne koszulki, spodnie, letnie garsonki, haftowane serwety i serwetki, laurki itp. Ogółem "Žuvėdra" produkuje około 80 pozycji różnych wyrobów.

— Asortyment dość różnorodny, ale pewne rzeczy, mam tu na myśli hafty, z pewnością są dziś już daleko nie na każdą kieszeń. Czy odczuwa się spadek produkcji?

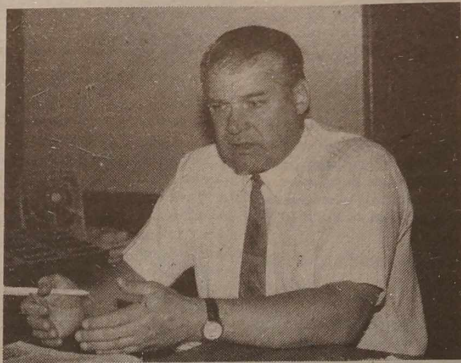
— Tak. Dziś rzeczywiście ludzi nie stać na haftowaną pościel, serwetki itp. Są to rzeczy prozaiiczne, a więc drogie. Właśnie ten odcinek przeżywa dziś pewien kryzys, jeśli chodzi o rodzimego klienta i zresztą nie tylko rodzimego. W porównaniu z latami 1992-1993 obrotowość produkcji zmniejszyła się o 25 procent, co spowodowało konieczność redukcji ludzi i to z wiatru przyczyn. Zdrożały surowca, energia elektryczna, a więc zdrożały i wyroby, tymczasem zdolność nabywcza znacznie zmalała. Bardzo niekorzystnie odbiło się na nas i to, że Rosja, Ukraina, Kazachstan praktycznie odpadły jako nasi nabywcy. Jeszcze przed kilkoma laty na rynek wschodni szło około 70 procent wyrobów. Obecnie załamuje się to na taryfach celnych. Z ich powodu, dziś każdy nasz wyrob idzie do Rosji kosztując dwukrotnie drożej niż dawniej.

— Z tego wynika, że brakuje wam rynku zbytu?

— Bardzo odczuwamy jego brak na Wschodzie. Wschodni rynek jest bardzo duży i chłonny, poza tym bliski jeśli chodzi o odległość i dobre znany. Na szczęście udało nam się znaleźć wyście. Nawiazaliśmy dobre kontakty z firmami w Anglii, Danii, Holandii, Niemczech, Belgii, które kupują naszą produkcję i zbywają u siebie.

— Są to powolni partnerzy. Czy odpowiadają im nasza jakość?

— Z jakości nie jest tak źle. Nasi ludzie są dobitnymi fachowcami. Inna sprawa, że często nie umiemy dobrze zorganizować pracy, brak nam wewnętrznej dyscypliny itp. Zeszłego roku np. grupa naszych robotnicze celem podniesienia kwalifikacji gościła dwa miesiące w Niemczech. Kobiety spisyły się dobrze i wróciły z bardzo dobrymi

Ala tu na miejscu znów się nieco rozluźnił. Widocznie duży wpływ ma środowisko.

Wracając jednak do tego, dlaczego kupuje nas zagranicą, należy się pewnie wyjaśnienie. Niestety, na razie nie wychodzimy tam z litewską metką. Firmy zamawiają u nas konkretne wyroby, po sprawdzeniu jakości przysyłają własną metkę i tylko takie jest oznakowane, że uszyte na Litwie. Opłaca im się to, bowiem robocza siła na Litwie jest pięciokrotnie tańsza niż u nich. Jest to zwyczajnie fałsz: nam się lepiej opłaca kupować tkaniny w Polsce niż u siebie, a Niemcom czy Holendrom lepiej się opłaca kupować robocizną na Litwie niż u siebie.

— Takie kombinacje sprawiają pewnie duże problemy?

— Raczej nie. Owszem, jest pewna niewygodność, bowiem wszystkie te firmy zamawiają u nas raczej małe partie i dlatego bardzo często zmuszani jesteśmy przedstawiać si i zmieniać asortyment. Najważniejsze problemy tkwią w czym innym. Generalnie rzecz biorąc, dookolicznie zamawiają nas podatki oraz szereg krajami nie podpisane umowy między państwowe. Ciągłe mówi się o rozwoju gospodarki. A przecież tam, gdzie nie ma produkcji, tam też nie będzie rozwiniętej gospodarki. Dobra materialnie może wytworzyć tylko produkcja, a nie handel. Szkoda, że nie rozumieją tego nasi politycy i nie chcą zwrócić większej uwagi na produkcję. Nie da się też załatwić dziur w budżecie zwiększając podatki. Należy uporządkować system płatniczy tak, by podatki były niskie, a wpływy z podatków wysokie, czyli po prostu zmusić do płatności nie tych najbardziej istniejących i najstarszych, ale wszystkich.

— Jakie są prognozy spółki na przyszłość i co dla pana, jako kierownika, najbardziej spędza sen z oczu?

— Dziś coś prognozować to wielkie ryzyko. Myślę jednak, że przetrwamy. Dodaje nam nadzieję fakt, że pomimo wielu trudności, mamy już dość solidny pakiet zamówień na całe półroczcie. Jeśli kiedyś utworzyłbyśmy stanowiska pracy, to teraz tworzylibyśmy nowe i naberiamy fachowców.

Jesteśmy w stanie przyjąć do pracy za 200 krajowych i krajowych, a to już dobre. Najbardziej więc niepokoi mnie nie ta bliźsza przyszłość, lecz dalsza, a konkretnie zmiana urządzeń i laboru technicznego. Aktualnie mamy dość dobrych obrabiarek. Reszta ma na liczniku 5-8 lat pracy, a to już wiele. Wkrótce trzeba więc będzie myśleć o ich wymianie, czyli mieć co najmniej milion dolarów. Pieniądze możemy zarobić tylko w ciągu dziesięciu i więcej lat. Na własne siły więc nie ma co liczyć. Poszukujemy inwestorów, tylko że nie wystarczy w tym przypadku zależeć od nas, czy nawet od inwestorów. Trzeba stworzyć przychylne warunki, a to znaczy stabilne ustawy i przepisy, przystępne podatki, taryfy celne itp. Stowem, powinniśmy stworzyć takie warunki dla inwestycji, by nie odstraszać, lecz przyciągać ludzi z kiesz.

— Dziękuję za rozmowę i życzę powodzenia.

Julitta TRYK

Surowiec wtórny cenny jak pierwszy

Żeby zarobić na odpadach komunalnych, czyli na tym, co usuwamy z domu jako odpady konsumpcyjne, niezbędne jest spełnienie co najmniej dwóch warunków:

— konsument doborlownie odda przebranie z grubszą odpadami do zbiornika (zobok swojego domu)

— rząd i przemysł poprzez wykorzystanie surowców uznawanych powszechnie za wtórne.

Nietrudno stwierdzić między Bugiem i Odrą, Bałtykiem i Tatrami, że ani państwo, ani konsumenci, nie mają żadnego interesu w przebraniu i gromadzeniu odpadów do przerobu. Tym samym odpady, żeby nie wien jak cenę, wtórnymi się nie stają i nie przynoszą dochodu. Wręcz przeciwnie, ogromne koszty pochłania ich wywożenie, składanie bez selekcji "życie w ich towarzystwie" niemal na każdym kroku.

Program "Niebieskie Pudło" — czyli selekcjonowanie odpadów użytkowych — wprowadzono m.in. w Barcelonie długo i mozolnie. Mieszkańcom kilku dzielnic od 1991 r. rozdawano ulotki, osobne torby na poszczególne rodzaje odpadów, wywieszano tysiące plakatów.

Ankieterzy przygotowujący akcję zbiórki odpadów wtórných doszli do wniosku, że najlepsze wyniki można osiągnąć, gdy pojemnik na te odpady znajduje się nie dalej jak 35 — 80 m od domu mieszkalnego. Pojemniki — osobno na szkło, papier, opakowania metalowe i z tworzyw sztucznych — mają po kilka sekcji, a w napełnieniu odbierane są przez specjalne samochody.

Cały ten system opiera się dopiero wtedy, gdy następuje rzetelna selekcja wstępująca — w domu i przed wrzuceniem do jednego z trzech pojemników przeznaczonych odpadów. System sprawdza się — jak padek Europejskie Stowarzyszenie Recyklingu i Odzysku (ERRA) — pomimo niewielkich różnic organizacyjnych w Hiszpanii, Włoszech, Holandii, Anglii, Irlandii, w coraz liczniejszych miastach stosujących system wstępnej selekcji odpadów komunalnych.

Specjaliści ERRA podają, że od 1991 r. kiedy to zaczęto stosować system selekcji, aż 40 proc. kosztów przedsięwzięcia pochłonęła promocja, informowanie, zachęty, propaganda ulotkowa, plakaty, audycje radiowe i telewizyjne, a nawet listy osobiste, wysyłane do katorów osiedli i imienne oraz specjalne lektury ekologiczne w szkołach.

W Barcelonie stosuje się cztery pojemniki — na kartony, puszki, opakowania z tworzyw, makulaturę. W Stolicy Irlandii, Dublinie do selekcji odpadów przystąpiło ponad 25 tys. gospodarstw

domowych. Aż 65 proc. kosztów organizacyjnych ponosiło ministerstwo ochrony środowiska i firmy przetwarzające odpady, a 35 proc. — władze komunalne. W Brukseli tylko w jednej dzielnicy w selekcji odpadów bierze udział 150 tys. gospodarstw domowych, a władze miasta zwiększają nakłady na rozszerzenie akcji "Niebieskie Pudło".

W Warszawie, na początku maja 1994 r., po nieudanych próbach m.in. — prywatnej firmy Longina Frankowskiego i kilku innych, po niszczeniu pojemników na odpady i ogólnej nieudolności, nie Żoliborzu ustarowano pierwsze z 1500 planowanych pojemników na selekcjonowane odpady. Na razie wykorzystywane są zgodnie z przeznaczeniem.

Niebieski pojemnik na makulaturę, biały — na szkło, czarny — na puszkę metalowe (przed wrzuceniem trzeba je zgnieść) — może niezbawem zbliżyć nas do Europy. Jest szansa, że w przyszłości trafi 40 proc. odpadów mniej. Jak dotąd tylko dwie firmy w Warszawie chcą na tym zarobić. Makulatura pojedzie do papierni w Konstancinie-Jeziornie koło Warszawy, a opakowania szklane i metalowe do odpowiednich hut jak wesoła produkcja.

Takie programy jak "niebieskie pudło", "wrzuć, punkt zborny", "recykling dla naszej przyszłości" — to zaledwie cząstka wielkiego przedsięwzięcia, jakim jest w wielu krajach walka z odpadami, oszczędzanie materiałów, energii, ochrona środowiska. Dzielnicowo lub szkolnie centra informacyjne, cykle zabiegów dla dzieci, poczty jak się zbiera odpady i dlaczego trzeba je selekcjonować, już w domu — to fragment programu ERRA, jednego z kilku w krajach Unii Europejskiej.

Co jakiś czas pojawiają się w polskich miastach wieloosobowe misje Europejskiego Stowarzyszenia Recyklingu i Odzysku, by przekonywać polskie władze do zintegrowanego systemu gospodarowania odpadami. Pokazują wrzory ulotek, filmy instruktażowe, programy nauczania o recyklingu w szkołach. Cytują kalkulacje i wyciągają na przykładach, ile można zarobić na odpadach i odzyskaniu surowców wtórných. "Niebieskie Pudło" jest wziętą wlasną miastu i bardzo się dziwią, że u nas jakby nikt nie miał pojęcia do czego może służyć niebieski pojemnik na osiedlu i dlaczego dzieci nie dostają w szkole porcji wiedzy o temat zbierania surowców wtórných.

W Brukseli, Dublinie, Bremie — można z powodzeniem zarabiać na odpadach. Kiedy w Warszawie, Krakowie, Gdańsku, Katowicach, Lublinie, Szczecinie?

(PA)

Krótko ze świata

Najlepsze firmy — również w Polsce

Przeprowadzono ostatnio wśród zachodnioeuropejskich przedsiębiorców i konsumentów ankietę mającą na celu najlepsze (według szeregu kryteriów, o których niżej) firmy na naszym kontynencie, przynajmniej pierwsze miejsce kontynencie, od 110 lat brytyjskiej spółce Marks and Spencer, posiadającej 354 domy handlowe w 8 krajach i osiągającej obroty rzędu 10 mld dolarów rocznie. Drugie miejsce zajął szwedzko-szwajcarski koncern przemysłu elektrotechnicznego ABB (Asea-Brown-Bowery), który na swe udziały kapitałowe również w Polsce (jest współwłaścicielem m. in. elbąskiego Zamechu). Na trzecim miejscu uplasował się holendersko-brytyjski koncern naftowy Royal Dutch Shell, dysponujący m. in. rozległą, obejmującą cały nasz kontynent, siecią stacji benzynowych. Jako kryteria oceny wzięto pod uwagę m. in. jakość zarządzania, obsługi klienta, stosunek do przyrędków firm przemysłowych, podejście do klienta, efekty ekonomiczne działalności, troskę o ochronę środowiska naturalnego. Wysokie notowania uzyskały również takie firmy, jak British Airways, Unilever, Nestle oraz największy bank niemiecki — Deutsche Bank. Ankietę przeprowadziło londyńskie wydawnictwo Financial Times oraz firma Price Waterhouse. (PA)

Gdzie i na ile dbają o środowisko

Wydatki inwestycyjne — publiczne i prywatne — na ochronę środowiska naturalnego, mierzone ich udziałem w produkcie krajowym brutto (PKB), są obecnie najwyższe w Danii — wynoszą tam bez mała 2 procent PKB. W Niemczech (drugie miejsce, ale tylko w odniesieniu do landów zachodnich, bez byłej NRD)

jest to 1,7 proc. PKB, w Stanach Zjednoczonych — 1,6 proc. Stosunkowo wysoki udział tych wydatków w PKB mają Szwecja i Szwajcaria (po 1,5 proc.), nieco niższy — Wielka Brytania (1,4 proc. PKB). W Japonii, a także w Australii i Holandii udział ten wynosi 1,3 proc., do którego to wskaźnika zbliżyła się również Polska, mająca jednak wielokrotnie niższy od wymienionych krajów poziom PKB zarówno w wielkości absolutnej, jak też w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Powyżej 1 proc. wartości PKB stanowią nakłady na ochronę środowiska jeszcze w kilku krajach, m. in. Francji. (PA)

Elektrownie atomowe: budują, ale i skreślają

W Europie Środkowej i Wschodniej czynnych jest aktualnie 19 elektrowni atomowych, z czego 8 w Rosji, 5 na Ukrainie i po jednej w Czechach, Słowacji, na Węgrzech, w Szwecji, w Bułgarii i na Litwie. W budowie znajduje się 13 dalszych, z tego więcej w Rosji (5) i na Ukrainie (4), ale po jednej również w Czechach, Rumunii i Słowacji. Zrezygnowano z planowanej budowy siłowni jądrowych Polska i Bułgaria (po jednej), a także Rosja, która ze swych planów i rozpoczętych już inwestycji skreśliła 6 tego typu obiektów. (PA)

Rosja: wciął nisko

Według prowizorycznych danych zebranych przez dziennik "Die Welt", w I półroczu br. produkcja przemysłowa w Rosji była o 26 proc. niższa od notowanej w analogicznym okresie roku ubiegłego. Nie brak sugestii — również w samej Rosji — że kryzys produkcyjny tak ostro, gdyżby na stanowisku prezydenta rządu pozostał główny ekonomista reformator tego kraju, Jegor Gajdar. (PA)

Co słychać na budowie szkoły im. Jana Pawła II

Pierwszego września zadzwoni tu dzwonek

Już naprawdę liczone dni zostały do rozpoczęcia nowego roku szkolnego i otwarcia szkoły imienia Jana Pawła II. Bo nie ulega najmniejszej wątpliwości, że szkoła pierwszego września otworzy swe podwoje dla uczniów. Jednakże nie może to się stać bez pomocy społeczności polskiej, a przede wszystkim rodziców przyszłych uczniów, a i starszoklasistów również. Tłoki są codziennie (oprócz niedzieli) od czwartej godziny po południu (w piątki od trzeciej, w soboty — od 10 godz.). Jednakże na łotkach tych, niestety, zbyt tłoczno nie jest. Przed kilku dniami odwiedziłam szkołę. Wypiękniata osztańco i to bardzo: budynek już został z zewnątrz pomalowany. Ładny, kremowy, ciepły kolor. Niektóre klasy są już gotowe, gipsosienki, pod kluczem. Jako pierwsza została wykończona jedna z czwartych klas. Prześtronne (wszystkie klasy i pracownie są duże, jasne, niektóre mają nawet okna w sufłatach), z b. ładnym, imitującym parkiet linoleum, z kafelkami przy umywalce. Na razie brakuje tylko ławek, ale są już w szkole, należy je tylko zamontować.

— Byłbym naprawdę szczęśliwy, gdyby wszyscy rodzice tyle serca, czasu i pracy włożyli, co rodzice dzieci z tej klasy — mówi dyrektor szkoły pan Adam Błaszczak — szczególnie serdecznie chciałbym podziękować panu Janowi Mińkowskiemu.

Podobnie jak podczas każdej mojej tu bytności odbywamy z dyrektorem "spacerki" po szkole. Tym razem jest on wyjątkowo przyjemny. Bo imo dużej pracy, którą trzeba przed rozpoczęciem roku szkolnego wykonać, jest pewność, że szkoła jednak już w tym roku zostanie oddana. Część korytarzy już jest wymalowana jasną farbą błękitną, w niektórych salach rekreacyjnych piętrzą się stosy mebli

(Chyba nie muszę dodawać, że każda para rąk męskich ze śrubokrętem w dłoni jest na wagę złota).

... Zachodzimy do klasy 2e. Państwo Helena i Edward Stanulewiczowie maleńkimi pędzelkami malują ramy okienne białym pokostem. Przez okna te będzie spoglądać ich córka Kryśia. Sądzę, że ta piękna, bezinteresowna praca państwa Stanulewiczów i wszystkich rodziców, którzy szkołę pomagają (a jest ich, jak mówi dyrektor, ponad setkę), jest dobrym sojusznikiem w pracy wyobcowanej, w zacieśnieniu więzów nie tylko rodziny ze szkołą, ale i rodziców z ich dziećmi. A to jest wiele warte.

Ponieważ jak wiadomo, szkoła — to nie tylko budynek, ale i uczniowie (a raczej przede wszystkim uczniowie), więc słów kilka o nich. Czy szkoła — jak się tego "obawiali" przeciwnicy jej budowania, nie będzie świecić pustkami? Ależ skąd? Już teraz jest wiadome, że nauka będzie się odbywać w dwie zmiany. W szkole jest 36 izb lekcyjnych, a klas już teraz około 70.

W tym roku klas 11 i 12 tu nie będzie. Chodzi o to, że zmiana szkoły na dwa lata przed maturą byłaby dla wielu sytuacją stresową. Klasy więc będą od 1 do 10. Jak się przedstawia sytuacja obecnie? Dziesiątych klas — 2, dziewiątych — 3, ósmych — 4, siódmych — 5, szóstych — 7, piątych — 8, czwartych — 10, trzecich — 10, drugich — 10, pierwszych — 9.

Zeby jednak nie odstraszać rodziców, od razu dodajemy, że aż tak bardzo ciasno nie będzie. Większość młodszych klas będzie się uczyć w przedszkolach. Jak mówi nauczycielka klasy II ze 115 przedszkola, pani Regina Tamošuniene, która właśnie

**Pomóżmy
dzieciom polskim
Witna!**

Komito Fondazio
Lenky polskoyk Vitnag szkolny temino fundazio
6/6 1790231, K/R "Vilnius Bankas"
Kodas: 200191777
Konto valiosnuo: Nr 57000148

przyniosła pieniądze, zebrane przez klasę na szkołę, rodzice są bardzo zadowoleni, że początkowe klasy uczą się w przedszkolu.

A teraz, jak zawsze, kolejna lista ofiarodawców. Prawda, lista ta jest nader skromna. Być może okres wczasowy temu przyczyną, czy też wyczerpały się możliwości ludzkie, dość, że w ciągu ostatniego miesiąca do redakcji zgłosiła się tylko jedna osoba z datkiem na szkołę. Był to pan Tadeusz Rodkiewicz z Anglii, który ofiarował 20 funtów angielskich.

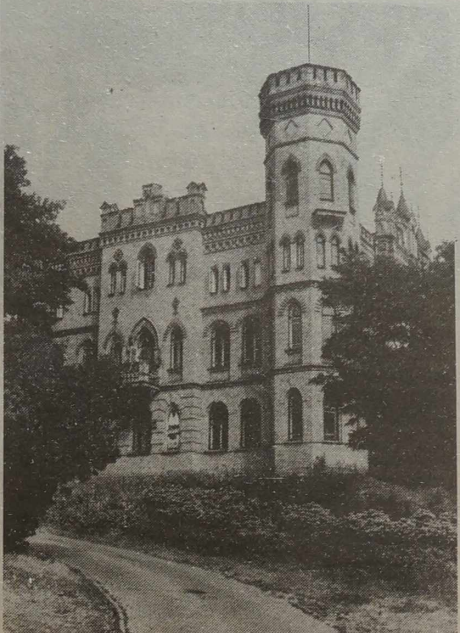
Ogłaszam teraz listę ofiarodawców, którą przedstawił dyrektor szkoły.

- Longin Maksimowicz — 50 Lt, Zbyszek Błażewicz — 150 Lt, Janina Rynkiewicz — 10 Lt, Zbigniew Rynkiewicz — 10 Lt, (wszyscy z Witna), Katarzyna Dobrowicz z woj. szczecińskiego — 20 Lt, ksiądz Zygmunt Królowski z Siedlc — 100 USD oraz 1300 Lt, ofiarodawca anonimowy — 100 Lt, Halina Kisłowska — 20 Lt, Antoni Pawluk — 10 Lt, Zbigniew Szymborski z Towarzystwa Wspierania Kultury i Edukacji Polskiej na Litwie (Kanada) — 300 USD. Klasa II (115 przedszkole, wych. Regina Tamošuniene) — 185 Lt.

Niezwykłe ceny i wzruszający prezent dla szkoły zrobiła pani Regina Dudunienė z Witna. Podarowała rodzinny fortepian marki "Egnard". Dobrze by było gdyby się znalazł fachowiec, by grzyśowo ten fortepian nastroić. Bo choć instrument jest w dobrym stanie, po przewoźce wymaga nastrojenia.

Wszystkim ofiarodawcom szkoła dziękuje.

Luoja BRZOWOWSKA

Migawki wileńskie.

Fot. M. Pauluskiewicz

Do polskiej armii wraca kawaleria

Tylko dla orłów (i dla sokoła)

W Polsce tworzy się superdywizja. W ciągu trzech godzin będzie w stanie dotrzeć na każdy kilometr granicy. Służby w niej będą najlepszy. — To fragment najambitniejszych planów, który staje się rzeczywistością — mówi o niej szef MON Piotr Kołodziejczyk. Jak dotąd, na świecie, takim wojskiem walczy tylko Amerykanie.

25 dywizja Kawalerii Powietrznej powstała na rozkaz generała broni Tadeusza Wileckiego — szefa Sztabu Generalnego. Uroczysta komenda, w obecności ministra obrony narodowej, szefa BBN, posłów i biskupów padła w środę, na wojskowym lotnisku w Łęczycy.

Kawaleria utworzą trzy szkoleniowane w centrum Polski plutony. Ma w niej służąca elita polskiej armii. Dowódcą został, odpowiadający dotychczas za 6 dywizję "czerwonych беретów", pułkownik Włodzimierz Michalski.

— Nie stać nas na dużą armię — mówi pułkownik — jeśli więc będzie mała, musi być bardzo szybka. Szybkość jest duszą armii.

Zadna armia, poza amerykańską, nie ma kawalerii powietrznej. W odróżnieniu od wojsk powietrzno-desantowych, kawalerzyści nie używają ciężarówek, ani wozów bojowych. Jedynym środkiem transportu jest śmigłowiec. Wojskowi twierdzą, że taka dywizja, to urczywiznienie marzeń polskich taktyków.

Sztab 25 dywizji będzie w Łodzi. Pluki stacjonować będą w garnizonach w Łęczycy, Tomaszowie Mazowieckim i Nowym Mieście nad Pilicą. Docełowo każdy z nich ma dysponować 50 "Huzarami", do celów szkoleniowych wystarczy im po 20.

"Huzar" to bojowa wersja śmigłowca "Sokoła". Choć nie ma jeszcze ostatecznej wersji uzbrojenia, wiadomo, że będzie to śmigłowiec wielozadaniowy, przeznaczony do transportu. Będzie dowodził i odbierał z pola walki komandosów. MON chce go też wyposażyć w wyrzutnie sterowanych rakiet przeciwpancernych oraz w sterowca, z helmoformu pilota, działko. Takie uzbrojenie kosztuje więcej tyle, co sam śmigłowiec. PZL Świdnik nagle "Sokoła" na dwa miliony dolarów. Gotowe są produkować 40 helikopterów rocznie.

"Huzar" lata z prędkością 270

km/h, w ciągu jednej sekundy wznosi się na wysokość 11 metrów, waży 6,4 tony, zabiera półtony ton uzbrojenia i siedmiu ludzi.

Poza niezawodnym sprzętem superdywizji tworzący mają także ludzie. Superdowódcą, który był czolgiściem, spadochroniarzem i komandosem, uważa, że każdy Polak rodzi się żołnierzem, tylko nie każdy o tym wie.

— Pierwszy pułk będzie gotowy już w kwietniu przyszłego roku — zapewnia — następnego do 1998 roku. Swych podopiecznych z 6 dywizji, którzy będą podstawą kawalerii, pułkownik Michałski zaprezentował ministrowi Kołodziejczykowi i nowemu szefowi Biura Bezpieczeństwa Narodowego — Henrykowi Goryszewskiemu.

— Zamiast biegania od 6 rano, od pierwszego dnia uczyliśmy ich walki — opowiada. — Cóż za styl, że po zajęciach nie mają już siły na żadne "żołnierskie" numery.

— Aby zrobić na brzuchu polskiego "comando" płytę chodnikową lub parę dachówek na głowie — bez szkody dla niej — trzeba, według pułkownika, ćwiczyć z nim przez 8 miesięcy co najmniej po trzy godziny dziennie. Ponieważ prezentowani żołnierze spędzili już w wojsku co najmniej rok, na oczach oficerów rozbijano im na głowach dachówki, na brzuchach — płyty z chodnika, a sztachety na plecach. Krzyku było przy tym co niemiara.

— Obezwładnić przeciwnika można również dobrze jak ręką czy szpadem, także głosem, zachowaniem lub mimiką — tłumaczy zachowanie i "dziki" młyn swoich podopiecznych pułkownik Michałski. Według niego, pół godziny takich zajęć z walki wręcz i łapaniem płyt, daje więcej niż parę godzin tradycyjnych ćwiczeń, gdzie żołnierze robią wszystko, żeby nie być. Dodatkową zachętą do sumiennosci jest cyfrowygnowa potyczka z dowódcą kompanii. — Wtedy dopiero wiadomo, czy się chłopak czegoś przoro, ten tydzień nauki, czy nie — tłumaczy pułkownik.

Po uroczystości utworzenia swojej jednostki, komandosi wrócili do macierzystych jednostek, gdyż koszar w Łęczycy nie są jeszcze na ich przyjęcie gotowe.

Paweł ŁUKASIK

Nasze dzieci były we Francji

Droga Redakcjo, proszę o wydzielenie nam łamach Waszego dziesięcioletniego tygodniowego listu, bo człowiek, o którym piszę, naprawdę zasługuje na ogromną wdzięczność.

A więc, mieszkanym w niedużym miasteczku, na prowincji. I nie lada miszeczki mieliśmy, gdy dowiedzieliśmy się, że grupa dzieci z naszej niedużej polskiej szkoły w Landoverwie otrzymała zaproszenie na wakacje do Francji.

Szykując pociąg do wyjazdu, mieliśmy wiele niepokojów i wątpliwości. A jak tam będzie? A czy potrafi się rozmówić? A co dać na drogę? I tu, oczywiście, z radą i pomocą wystąpiła inicjatorka i wykonawczyni tej atrakcyjnej podróży do Landoverwy nauczycielka jęz. francuskiego pani Danuta Budorinej.

To właśnie dzięki tej nauczycielce nasze dzieci zobaczyły ocean Atlantycki i Pireneje. Zwidzieli jedno z największych miast Francji — Bordeaux, zawiązały znajomości z nastolatkami z koleduzu, poznały francuskie rodziny. I wszędzie były przyjmowane bardzo serdecznie, wszędzie potrafiły dać radę i porozumieć się. Trudno w to wszystko było uwierzyć, gdy po powrocie nasze dzieci z dumą opowiadały o pełnej wrażeń i przyzy podróży.

Ale i tu szanowna pani Danuta miała niespodziankę dla rodziców. A więc tuż po powrocie zebrali i dzieci, i rodziców: do wspólnego oglądania wideo z podróży. Na ten atrakcyjny wieczór przyszli nawet tatusiowie, dumni ze swoich pociech i gotowi sami uczyć się języka francuskiego (oczywiście ci pani

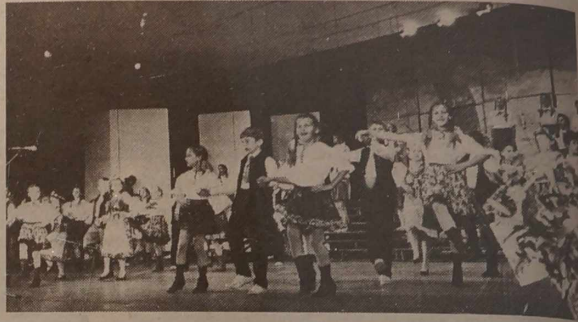
Budorinej). A niestrudzona pani Danuta opowiadała o zwyczajach, tradycjach Francji, gościnnie częstowała rodziców winem francuskim, które specjalnie przywozła na tę okazję. Niezwykła nauczycielka podbiła serca wszystkich ogromną znajomością kraju, języka, tradycji, a także osobistym wdziękiem.

Jesteśmy niezmiernie wdzięczni pani Danucie za wielkie poświęcenie się dzieciom. A przy okazji pragniemy pogratulować nauczycielce nadania tytułu nauczycielki-metodyka jęz. francuskiego. Uważamy, że wiele nań zasługuje.

Na przyszłość życzymy, aby zawsze była zdrową, wesołą, atrakcyjną i szczęśliwą.

W imieniu rodziców

Laokadia KURILONOK

2. Niech Polska nas łączy — rozsiansych po świecie

Codziennie nasze dzieci ćwiczyły tańce, które miały zaprezentować w programie galowym koncertu VIII Światowego Festiwalu Chórów Polonijnych, a to już zobowiązywało do intensywnej pracy. Dzięki wielkiemu talentowi i wytrwałości choreografa Eugenii Szulce, nasze dzieci i inni koloniści potrafili szybko włączyć się do trójka i poloneza. Po zajęciach tanecznych następowały muzyczne, które prowadził wielki znawca i miłośnik muzyki pan Andrzej Litwin, zaś naukę języka ojczystego prowadziła pani Danuta Prończyczyk. To właśnie z jej inicjatywy zorganizowana została pielgrzymka do Santuarium Maryjnego na Górze Chełmskiej.

Pierwsza niedziela pobytu stanowiła jak gdyby prezentację wszystkich zespołów Kolonii Artystycznej przed jej uczestnikami. Zgromadzone po Mszy św. w katedrze przed ratuszem w śródmieściu zaprezentowały swe programy.

Były bardzo upalne dni. Stupek rzeźci przekraczał 30 st. W pomieszczeniu było niemożliwie przebywać i jedyne ratunkiem stało się morze, lub w ostateczności dobrze urządzone natryski w szkole.

Zbliżał się czas otwarcia VIII Światowego Festiwalu Chórów Polonijnych. Nasze "Pierwioski" podobnie jak i inne zespoły z Kolonii Artystycznej, po złożeniu wieńców pod pomnikami Ofiar Bolszewizmu oraz "Byliśmy, jesteśmy, będziemy" wspólną kolumną podążyły na plac przed wojewódzką Biblioteką Publiczną na uroczystą inaugurację. Zapoczątkowało ją odegranie hymnu polonijnego "Marsz, marsz, Polonia".

Przybyłych na koszański festiwal powitał prezydent Koszalina pan Eugeniusz Redlarski, prezes Koszańskiego Oddziału Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" pani Gabriela Cwojdzinska, a także parlamentarzystki Ziemi Koszańskiej.

Następnym punktem uroczystości było odświeżenie tablicy pamiątkowej autorstwa koszańskiego rzeźbiarza Zygmunta Wajka, poświęconej patronowi amfiteatru koszańskiego Ignacemu Janowi Paderewskiemu. Jego życiorys przypomniał zgromadzonemu Gabrielowi Cwojdzinska, ona też dokonała przejęcia biało-czerwonej wstęgi. Tak zakończył się pierwszy oficjalny pelen wrażeń dzień VIII ŚFCHP. A kolonia żyła własnym życiem. Już następnego dnia po otwarciu festiwalu uczestniczyła we Mszy św. celebrowanej przez J.E. ks. Biskupa Seniora Ignacego Jeża w kościele Świętego Ducha. Podczas tej bardzo uroczystej Mszy szczególnie pięknie brzmiały śpiewy, w których łączyły się głosy koszańszanin z głosami rodaków z Niemiec, Brazylii, Litwy, Łotwy i ze Wschodu.

Po Mszy św. odbyło się spotkanie z J.E. ks. Biskupem I. Jezem w sali gimnastycznej szkoły katolickiej, usytu-

wanej przy kościele Świętego Ducha. Spotkanie to również było przepełnione serdecznością i wzajemną wdzięcznością za możliwość spotkania na ziemi polskiej.

W nurcie codziennego życia kolonii imprezy artystyczne następowały jedna po drugiej. Wielkim powodzeniem cieszyły się wśród uczestników dyskoteki. Mogli oni tam naprawdę rozluźnić się, potaćczyć, lepiej poznać się wzajemnie. Porozmawiać, podyskutować na wszystkie interesujące tematy. Dzieci z kolonii podejmowały u siebie artystów z teatrów koszańskich, uczestniczyły w wystawie wiązanek kwiatów.

Echa Kolonii Artystycznej

Bez wątpliwości wszyscy długo będą pamiętali wieczór pod dewizą "Mini-przeboje", na którym nasze "Pierwioski" i dzieci z Włoch zostały zwycięzcami. I długo będzie płonać w pamięci ognisko, z jego zabawami, żartami, tańcami. Każdy się delectował smaczną grochówką, ugotowaną w warunkach polowych i jadał pieczone na ognisku kiełbaski.

Na piękne słowa podziękowań też nasze kucharki, które karmiły tak smacznie i pożywnie. By dzieci mogły zaspokajać pragnienie, gotowały kompot, chłodziły go i każdy mógł pić, ile zechciał, a pani szefowa Maria Szmigolska i cała personel kuchni, miły i troskliwy, tylko się cieszył, że tak nam smakuje.

Na kolonii było wiele rzeczy ciekawych i pożytecznych. Trudno wszystko opisać — trzeba to widzieć i przeżyć samemu. Ale, jak się mówi, wszystko ma swój koniec. Na wieczór pożegnaliśmy Kolonię Artystyczną przybyli miła i szanowana pani Gabriela Cwojdzinska, profesor pan Andrzej Cwojdzinski, prezes — dyrektor Centrum Kultury Polskiej na Litwie pani Apolonia Skakowska, która przybyła na VIII ŚFCHP z chórem "Wilii", inne osobistości oficjalne.

Wieczór upłynął w niezwykle miłej atmosferze. Kierownictwo kolonii dokonało podsumowania pracy każdego zespołu uczestnika. Z wielką przyjemnością słuchaliśmy, gdy wśród najlepszych wymieniono również nasze dzieci.

Na okres całego pobytu ogłoszono konkurs na najczystszy i najporządniejszy pokój. Trzeba odnotować, że nasi chłopcy — Daniel Mieszkiel, Andrzej Urbanowicz, Andrzej Andrzejewski, Sławek Urbanowicz — zostali zwycięzcami i otrzymali nagrody. Każdy zespół otrzymał upominek i zabrał ze sobą najbliższy i najdroższy sercu dar — tkaninę artystyczną z polskim Orłem. Wieczór pożegnaliśmy

zakończył się wspólnym śpiewem, tu się wyróżniły nasze zespoły z Wileńszczyzny — "Borowianka", "Zgoda" i "Pierwioski", a chętnie akompaniował i dyrygował całością pan Hieronim Czernis z Czarnego Boru.

Następny dzień był nie mniej ważny. Odbył się bowiem galowy koncert VIII Światowego Festiwalu Chórów Polonijnych. Wystąpiło na nim ponad 20 chórów z 10 państw. Wystąpiły też nasze dzieci z Kolonii Artystycznej.

Na zakończenie chciałoby się wyrazić organizatorom ogromne podziękowanie zarówno w imieniu dzieci, jak i dorosłych za ich ogromny trud — pani Gabriell Cwojdzinskiej — prezesowi Koszańskiego Oddziału Stowarzyszenia "Wspólnota Polska", panom Zbigniewowi Cielechowskiemu, Józefowi Krzyżanowskiemu, prof. Andrzejowi Cwojdzinskiemu, kierownikowi Kolonii Artystycznej w osobach pań Danuty Zawiaśiak, Grażyny Mulczyk-Skarżyńskiej, Eugenii Szulce, Danuty Prończyczyk oraz pana Andrzeja Litwina. Wszystkim państwu, którzy pracowali dla nas — tradycyjnie polskie i bardzo serdeczne Sto lat!

Niech ten most, który Państwo budują między nami, staje się mocniejszy z każdym rokiem.

Niech Polska nas łączy — rozsiansych po świecie Polaków.

Zbigniew MARKOWICZ
prezes komitetu rodzicielskiego
Wileńskiej Szkoły Średniej im. J.J.
Kraszewskiego

NA ZDJEŃCIACH: dzieci wileńskie przyszły pod pomnik "Byliśmy, jesteśmy, będziemy"; Trojak w wydaniu wileńskim; śpiewnicy na ognisku VIII ŚFCHP; pieczone na ognisku kiełbaski są fantastyczne; chłopaki ze Szkoły im. Kraszewskiego — zwycięzcy konkursu; kuchnia śpiewała się na medal, więc dzieciarolina pałaszuje aż się uszy trzęsą; nasz wspaniały choreograf — Eugenia Szulce.

Fot. autor

Założenia ustawy Republiki Litewskiej "O nielegalnej prywatyzacji, zdevaluowanych wkładach i akcjach oraz naruszeniu porządku prawnego"

Założenie 1. Przeznaczenie ustawy.

Uwagi na to, że:
1) uchwały Rady Najwyższej Republiki Litewskiej oraz ustawy Republiki Litewskiej zabraniają denacjonalizacji przedsiębiorstw oraz pozostałego majątku państwowego oraz zmiany statusu przedsiębiorstw, ustalonego zgodnie z ustawami o prywatyzacji; niemniej od roku 1983 wiele państwowych oraz państwowych akcyjnych przedsiębiorstw bez prywatyzacji przerejestrowało się w spółki akcyjne (zamknięte spółki akcyjne), a niekiedy też w celu przykrycia obcego mienia — państwa bądź akcjonariuszy — sztucznie powstrzymuje się produkcję i skazuje przedsiębiorstwa na bankructwo;

2) od wprowadzenia litwa do chwili obecnej nie zrewalutowała wkładów w złotych przez byłych Związków Sowiecki od byłych Republiki Litewskiej i osób, stale zamieszkałych w Republice Litewskiej (dotyczy — mieszkańców), zgromadzonych w bankach litewskich do 26 lutego 1991 r. oraz inne środki, zróżniane z tymi wkładami;

3) trwałe mienie przedsiębiorstw, instytucji i organizacji, które w związku z inflacją rubla w latach 1991-1992 dziesiątki razy straciło na wartości, od 1 maja 1992 r. nie było już więcej indeksowane, a zgodnie z ustalonym przez rząd Republiki Litewskiej 28 marca 1994 r. trybem rewaluacji zarówno państwowy, jak i zgromadzony wcześniej kapitał akcyjny od prawnych właścicieli został niemal całkowicie zabany; zgromadzony na przestrzeni dziesięcioleci majątek przedsiębiorstw i akcje ludności nielegalnie przekazywane są osobom, które przerejestrowały na siebie przedsiębiorstwa, w związku z czym mieszkańcy mogą stracić wkłady i akcje;

Niniejsze założenia ustalają główne ustalenia odzyskania kapitału państwowego (kompensaty) bez prywatyzacji nielegalnie przerejestrowanych przedsiębiorstw państwowych i państwowych akcyjnych oraz dalszej prywatyzacji, rewaluacji wkładów mieszkańców Republiki Litewskiej zgromadzonych w bankach litewskich do 26 lutego 1991 r. oraz innych zdevaluowanych środków, zróżnionych z tymi wkładami, przywrócenia wartości majątku oraz akcji (udziałów przedsiębiorstw, instytucji i organizacji), jak również sposobu umocnienia prawności.

Założenie 2. Nielegalna prywatyzacja

1) Do nielegalnej prywatyzacji majątku państwowego zalicza się:
a) sprzedaż majątku państwowego (i należących do państwa akcji) oraz innego rodzaju przekazanie na własność prywatną osobom fizycznym i prawnym nielegalnie ustalonymi w ustawie Republiki Litewskiej, regulującej prywatyzację. Nie wchodzi tu w rachubę uzyskanie praw majątkowych osób fizycznych w trybie ustalonym przez inne ustawy Republiki Litewskiej, których mienie zracjonalizował, skłonił do lub w inny sposób bez ich woli zabrał były ZSRR;

b) zmiana statusu przedsiębiorstwa państwowego i państwowych akcyjnych, gdy ich kapitał zakładowy zostaje przerejestrowany, nie takie przedsiębiorstwa nie były sprywatyzowane w myśl ustawy Republiki Litewskiej o wstępnej prywatyzacji majątku państwowego lub podczas ich prywatyzacji jawnie sprzedano mniej niż 30 proc. kapitału zakładowego przedsiębiorstwa. Także zmiany statusu przedsiębiorstwa państwowych i

państwowych akcyjnych w trybie odmiennym od ustalonego w ustawach o prywatyzacji nie dotyczy tych przedsiębiorstw, które zgodnie z ustawą o inwestycjach zagranicznych w Republice Litewskiej zakładają wspólne przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym.

W przypadkach, gdy w toku prywatyzacji majątku państwowego zostały zawarte i w trybie ustawowym sporządzone kontrakty kupna-sprzedaży tego majątku bądź innego przekazania na własność prywatną, transakcje te mogą być uznane za nielegalne tylko w trybie sądowym.

2) Nielegalnie sprywatyzowany majątek państwowy, nabywany przez osoby fizyczne i prawne nie stwarza stosunków własnościowych oraz wypływających z tego praw majątkowych i niemajątkowych.

3) Instytucje władzy państwowej i samorządowe Republiki Litewskiej żadnymi swymi czynami nie mogą uprawomocnić lub uznać za legalną prywatyzację przedsiębiorstw państwowych i państwowych akcyjnych, instytucji, a także pozostałego majątku państwowego oraz zmiany statusu założonych w ustalonym trybie przedsiębiorstw państwowych i państwowych akcyjnych bądź przerejestrowania ich kapitału zakładowego;

1) jeśli majątek państwowy nie został sprywatyzowany zgodnie z ustawami Republiki Litewskiej o prywatyzacji wstępnej majątku państwowego Republiki Litewskiej, ustawami Republiki Litewskiej o prywatyzacji majątku przedsiębiorstw rolnych, o prywatyzacji mieszkań, tymczasową ustawą Republiki Litewskiej "O gromadzeniu przez pracowników kapitału prywatnego w przedsiębiorstwach państwowych jak też zgodnie z ustawą Republiki Litewskiej "O pierwszeństwie pracowników w nabywaniu akcji prywatyzowanych przedsiębiorstw";

2) poza tym, jeżeli zgodnie z ustawą Republiki Litewskiej o wstępnej prywatyzacji majątku państwowego publicznie sprzedano mniej niż 30 proc. kapitału państwowego, posiadanego w takim przedsiębiorstwie.

Po wyczerpaniu się prawomocności ustawy Republiki Litewskiej o wstępnej prywatyzacji majątku państwowego i innych ustaw regulujących wstępną prywatyzację, w ciągu dziesięciu lat od popolenia odpowiedniego wyroczenia, nie stosuje się przedawnienia co do odpowiedzialności karnej osób urzędowych za bezprawną prywatyzację, wyszczególnioną w punktach 1 i 2 części pierwszej niniejszych założeń, dokonana w czasie obowiązywania wspomnianych ustaw o prywatyzacji. Tego przepisu nie stosuje się, jeżeli skutki bezprawnej prywatyzacji anulowane są w trybie i terminie ustalonym w założeniach niniejszej ustawy.

Założenie 3. Anulowanie skutków bezprawnej prywatyzacji i dalsza wstępna prywatyzacja majątku państwowego.

1) Majątek państwowy bezprawnie sprywatyzowany (zdeponowany) przed przyjęciem tych założeń jest kompensowany dla państwa (przywraca się jego wartość) w trybie ustalonym przez niniejszą i inne ustawy.

2) Gdy w myśl założeń 5 i 6 niniejszej ustawy przywrócono wartość majątku państwowego w spółkach akcyjnych i zamkniętych spółkach akcyjnych, którymi stały się przedsiębiorstwa państwowe i państwowo-akcyjne bez prywatyzacji, poprzez bezprawną zmianę statutu (jak też przedsiębiorstwa

państwowo-akcyjne, które bezprawnie przerejestrowały swój kapitał zakładowy);

1) majątek państwowy w wyszczególnionych przedsiębiorstwach dzielony jest na akcje, z których pewna część (do 30 proc.) wpisana jest do programów prywatyzacji i prywatyzowana zgodnie z ustawą Republiki Litewskiej o wstępnej prywatyzacji majątku państwowego, pozostałą część w przypadkach przewidzianych w założeniu 4 niniejszej ustawy przekazuje się Państwowemu Fundusowi Papierów Wartościowych Litwy. Jeżeli prywatyzowane przedsiębiorstwo (akcjonariusze) życzą, może ono wszystkie lub część tych akcji wykupić po cenie nominalnej za gotówkę (płacąc od razu lub na spłaty, zawierając umowę o długoterminowej pożyczce na 5-10 lat z Państwowym Funduszem Papierów Wartościowych Litwy). Pozostałe akcje (nie wykupione przez przedsiębiorstwo) po cenie nominalnej Państwowemu Fundusz Papierów Wartościowych Litwy przekazuje depozytariuszom (jeżeli oni tego życzą i przedstawiają funduszowi zaświadczenie banku o przysługujących im kompensatach za wysokość zdevaluowanych oszczędności) albo sprzedaje za gotówkę (płacąc od razu albo na podstawie umowy o długoterminowej pożyczce) Litewskiemu Bankowi Oszczędnościowemu, Litewskiemu Bankowi Rolnemu, Litewskiemu Państwowemu Bankowi Komercyjnyemu, jak też jakemukolwiek innemu bankowi (dalej — banki). Jeżeli akcje jeszcze pozostaje, to sprzedaje się je po cenie rynkowej na Krajowej Giełdzie Papierów Wartościowych. Po zakończeniu prywatyzacji wstępnej bezprawnie przerejestrowane bez prywatyzacji przedsiębiorstwa, przerejestrowuje się jego kapitał zakładowy, jak też, jeżeli jest to nieodzowne, zgodnie z ustawą Republiki Litewskiej o przedsiębiorstwach, również samo przedsiębiorstwo;

2) należące do państwa akcje (kapitał) w spółce akcyjnej lub zamkniętej spółce akcyjnej (przedsiębiorstwie państwowo-akcyjnym), w którym do 50 proc. kapitału państwowego sprywatyzowano zgodnie z tymczasową ustawą Republiki Litewskiej "O gromadzeniu prywatnego kapitału pracowników w przedsiębiorstwach państwowych" oraz ustawą Republiki Litewskiej "O pierwszeństwie pracowników w nabywaniu akcji prywatyzowanych przedsiębiorstw", ale nie były przywrócone publicznie albo zostało sprywatyzowane mniej niż 30 proc. posiadanego w przedsiębiorstwie kapitału państwowego, są sprzedawane:

a) sposobem publicznej subskrypcji akcji — tyle akcji, aby nominalna ich wartość utworzyła (z wczesniej sprywatyzowanym publicznie kapitałem państwowym) co najmniej 30 proc. posiadanego w przedsiębiorstwie kapitału państwowego; albo za walutę wymienialną (przeprowadzając konkurs, sprzedając pakiet akcji na aukcji); albo w przypadkach przewidzianych w założeniu 4 niniejszej ustawy są sprzedawane Państwowemu Fundusowi Papierów Wartościowych Litwy, który w trybie ustalonym w punkcie pierwszym części drugiej założenia 3 przekazuje je wkladcom (na ich życzenie) albo sprzedaje za gotówkę bankom czy na Krajowej Giełdzie Papierów Wartościowych. Jeżeli przedsiębiorstwo (akcjonariusze) życzą, może ono należące do państwa akcje wykupić po nominalnej cenie za gotówkę, płacąc od razu lub na raty (zawierając z Litewskim

Uchwała Sejmu Republiki Litewskiej nr I-541 z 12 lipca 1994

W sprawie opublikowania założeń referendum w związku z ustawą Republiki Litewskiej "O nielegalnej prywatyzacji, zdevaluowanych wkładach i akcjach oraz naruszeniu porządku prawnego"

Sejm Republiki Litewskiej, kierując się artykułami 9 i 69 Konstytucji Republiki Litewskiej, artykułami 11, 12 i 13 Ustawy Republiki Litewskiej o referendum (Dz.U. 1989, nr 33-445; 1990, nr 4-86, nr 31-755; 1992, nr 18-15; 1994, nr 47-870), ustawą Republiki Litewskiej "O trybie wcielenia w życie ustawy Republiki Litewskiej "O nowelizacji ustawy Republiki Litewskiej o referendum" (Dz.U. 1994, nr 51-953) i opierając się na decyzję Głównej Komisji Wyborczej "O wniosku grupy inicjatywnej w związku z opublikowaniem dokumentów referendum", postanawia:

1. Ogłosić referendum 27 sierpnia 1994 r. w sprawie założeń ustawy Republiki Litewskiej "O nielegalnej prywatyzacji, zdevaluowanych wkładach i akcjach oraz naruszeniu porządku prawnego".
2. Skonstatować, iż wniosek grupy inicjatywnej w sprawie ustawy konstytucyjnej Republiki Litewskiej bądź założeń konstytucyjnych nie jest zgodny z art. 69 Konstytucji Republiki Litewskiej, w związku z czym na referendum zgłasza się założenia ustawy Republiki Litewskiej.
3. Zgłosić na referendum w sprawie ustawy Republiki Litewskiej "O nielegalnej prywatyzacji, zdevaluowanych wkładach i akcjach, oraz naruszeniu porządku prawnego" osiem założeń (w załączeniu), które Sejmowi Republiki Litewskiej 22 czerwca 1994 r. zgłosiła grupa inicjatywna, o ile do dnia referendum te założenia ustawy nie zostaną przyjęte przez Sejm Republiki Litewskiej.

4. Uchwała nabiera mocy z dniem jej przyjęcia.
Wicyprezes Sejmu Republiki Litewskiej
Juozas BERNATONIS

Państwowym Funduszem Papierów Wartościowych umowę w sprawie długoterminowej pożyczki na 5-10 lat).

3. Środki uzyskane z prywatyzacji kapitału państwowego w trybie podanym w części drugiej tego założeń, przeznaczane są na przywrócenie wkładów mieszkańców zgodnie z założeniem 4 niniejszej ustawy.

4. Po zindeksowaniu majątku przedsiębiorstw państwowych, państwowo-akcyjnych oraz innego majątku państwowego (należących do państwa akcji), jak też znajdujących się na kontach inwestycyjnych mieszkańców pozostałości środków zgodnie z faktycznym współczynnikiem wzrostu cen, który ogłasza Departament Statystyki przy rządzie Republiki Litewskiej majątek państwowy prywatyzuje się bez stosowania kwot pieniężnych.

Po wejściu w życie niniejszych założeń, zgodnie z ustawami, regulującymi pierwszeństwo pracowników wykupienia majątku przedsiębiorstw, może być nabywane nie więcej niż 50 proc. prywatyzowanego kapitału (akcji) państwowego.

5. Ignaliskis Państwa Elektrownia Atomowa, Państwowy System Energetyczny Litwy (jego przedsiębiorstwa i obiekty), Birżańskie Państwowe Przedsiębiorstwo Transportu Ropy Naftowej "Naftotiekis", przedsiębiorstwo państwowe "Lituos dujos", Państwowy Morski Port Handlowy w Klaipėdzie, przedsiębiorstwo państwowe "Lituos geležinkėliai", lotniska Wileńskie, Kowieńskie i Zokniańskie, inne lotniska, Litewskie Radio i Telewizja, Litewski Ośrodek Radia i Telewizji mogą być prywatyzowane wyłącznie na mocy uchwały Sejmu Republiki Litewskiej, przyjętej większością ponad połowę głosów posłów na Sejm.

Państwowe Przedsiębiorstwo Przerobu Ropy Naftowej "Nafta" w Możejka, przedsiębiorstwo państwowe "Lituos telekomas", Państwowe Linie Lotnicze "Lituos avialinijos", Jonawskie Państwowe Przedsiębiorstwo "Azotais", Klaipėdzkie Państwowe Przedsiębiorstwo Naftowe, przedsiębiorstwo państwowe "Lituos kuras" (bazy dozowania paliwa w Olicie, Mariampolu, Możejka, Kownie, Kiejdanach, Klaipėdzie, Poniewieżu, Rakaiškach, Szwałach, Telszach, Wojućzuchach, Widukach i Ućianie oraz baza paliwowa Subocz), jak też tereny naftowe Gencał, jak też złoża kopalin pożytecznych mogą być prywatyzowane wyłącznie za walutę wymie-

niálną poprzez organizowanie konkursu lub sprzedaż na aukcji pakietów akcji tych przedsiębiorstw (obiektów lub ich części). Uzyskane środki przeznaczane są na przywrócenie wkładów mieszkańców w trybie ustalonym w założeniu 4 niniejszej ustawy, a po zgromadzeniu ilości pieniędzy niezbędnej do kompensowania wkładów, środki te również wykorzystuje się na finansowanie programów rozszerzenia drobnej przedsiębiorczości i eksportu.

Gdy Sejm Republiki Litewskiej (albo rząd Republiki Litewskiej) podejmie decyzję w sprawie prywatyzowania obiektów wyszczególnionych w ustępie pierwszym (albo drugim) części piątej tego założeń, prywatyzację organizuje (ustala warunki konkursu; przygotowuje umowę o prywatyzacji; ustala tryb i warunki rozliczeń za nabyty obiekt; udziela konsultacji w sprawach prywatyzacji i in.) spółka (firma) zagraniczna (zachodnia), która spośród co najmniej trzech kandydatów zgłoszonych przez administrację programu PHARE wybiera rząd Republiki Litewskiej, albo upoważniona przez inną instytucję państwową.

Obiekty wyszczególnione w tej części nie mogą być wydzierżawione i w żadnej części prawa własności nie mogą należeć do osób fizycznych i prawnych Rosji oraz innych państw WNP.

Założenie 4. Przywrócenie i ubezpieczenie wkładów mieszkańców.

1. Środki, jakie zostaną uzyskane z przewidzianej uchwałą Rady Najwyższej Republiki Litewskiej nr 1-1147 z 14 marca 1991 r. "O wejściu w życie ustawy Republiki Litewskiej o wstępnej prywatyzacji majątku państwowego" do sprzedaży za gotówkę 1/3 części prywatyzowanego majątku państwowego, przeznaczane są na kompensowanie zgromadzonych do dnia 26 lutego 1991 r. wkładów mieszkańców, na których kontach przechowywane środki do 1991 roku wybierał i ostatecznie przyzwałczył był ZSRR, jak też środków zróżnionych z tymi wkładami. Jednocześnie każdy rząd Republiki Litewskiej, w trakcie prowadzenia rozmów w sprawie uregulowania stosunków z Rosją, powinien opierać się na referendum z 14 czerwca 1992 r. i żądać zwrotu wkładów mieszkańców Litwy jako części składowej odszkodowania.

(Dokończenie na str. 10)

Założenia ustawy Republiki Litewskiej "O nielegalnej prywatyzacji, zdewaluowanych wkładach i akcjach oraz naruszeniu porządku prawnego"

(Dokończenie ze str. 9)

Przekazywanym kapitałem państwowym mogą być: zadłużenie przedsiębiorstwa lub banku dla Państwowego Funduszu Papierów Wartościowych Litwy za wykupowania kapitału państwowego, przekazany temu funduszowi (długoterminowa pożyczka tego funduszu odpowiednio dla przedsiębiorstwa lub banku); należące do państwa akcje przedsiębiorstw, walutowe i inne środki pieniężne, uzyskane ze sprzedaży sposobami przewidzianymi w ustawie Republiki Litewskiej o wstępnej prywatyzacji majątku państwowego cenniejszych przedsiębiorstw państwowych lub innych obiektów za wyjątkiem i innych; inne waluty pieniężne, jakie otrzymuje Państwowy Fundusz Papierów Wartościowych Litwy z przekazanego mu kapitału (akcji) państwowego. Środki pieniężne w tym rodzaju (walutowe), otrzymane ze sprzedaży należących do państwa akcji i innego majątku państwowego, gromadzone są na specjalnych kontach litowych i walutowych, otwartych na imię Państwowego Funduszu Papierów Wartościowych Litwy. Fundusz ten uzyskane środki pieniężne przekazuje w trybie ustalonym przez rząd Republiki Litewskiej i Bank Litewskiej Bankowi oszczędności i innym bankom, w których były przechowywane oszczędności mieszkańców oraz inne równoważne im środki.

Do chwili zawarcia umów o pożyczkach przedsiębiorstw z Funduszu Papierów Wartościowych Litwy w związku z przekazaniem akcji (kapitału), stanowiącego wartość państwa, odesłki za użytkowanie sprzedawanego (przekazanego) w kapital pożyczony) kapitału państwowego prywatyzowanych przedsiębiorstw (które przedsiębiorstwa wpłacają do budżetu) Ministerstwo Finansów Republiki Litewskiej przekazuje powyższemu funduszowi. Jeśli odesłki, które Fundusz Papierów Wartościowych Litwy otrzymuje za przekazany mu na realizację wkładów kapitału finansowy (akcje) nie wystarcza na wypłatę należnych odesłków rynkowych za wkłady kompensowane przez mieszkańców oraz wypłatę należnych z Funduszu, różnicę pokrywa się z rezerwy pieniędzy, gromadzonych na koncie tego funduszu.

5. Rząd Republiki Litewskiej według umów wskazanych w ustępie pierwszym części czwartej niniejszych Założeń przekazuje Funduszowi Papierów Wartościowych Litwy wskazany w ustępie drugim tej samej części należący do państwa kapitał (akcje) do 1 marca 1995 r. Środki pieniężne otrzymane z prywatyzacji majątku państwowego (wliczając wpływy walutowe, otrzymane ze sprzedaży przedsiębiorstw państwowych bądź innego majątku państwowego za swobodnie wymienianą walutę), z miejsca przeznaczone są na specjalne konta, wskazane w ustępie trzecim części czwartej tych Założeń. Wkłady mieszkańców są kompensowane (indeksowane) w trybie ustalonym przez Rząd Republiki Litewskiej z uwzględnieniem realnej wartości majątku państwowego, przekazywanego na realizację wkładów.

6. Zgodnie z tymi założeniami stosowna wypłata zrewaloryzacji oszczędności oraz rekompensacji różnowalutowych im środków dla ludności rozpoczyna się 1 lipca 1995 r. i dopiero po tym Fundusz Papierów Wartościowych Litwy zmierza do nie mniejsza niż 1 mld litów (250 mln USD) rezerwy pieniędzy, z wyjątkiem przypadków szczególnych, ustalonych przez Rząd Republiki Litewskiej (choroba, śmierć depozytariusza lub jego bliskich i in.). Bank Oszczędności i inne banki, w których były przechowywane oszczędności mieszkańców oraz inne równoważne im środki, nie może wypłacić większe kompensaty

wkładów, niż otrzymał w tym czasie odpowiednich środków z Funduszu Papierów Wartościowych Litwy (właśnie, z nominalną wartością akcji, które bank wykupił z powyższego funduszu. Rewaloryzacja wkładów (rekompensata) zakończy się najpóźniej 31 grudnia 1998 r.

Przed wszystkim oszczędności będą rewaloryzowane (indeksowane) na życzenie depozytariuszy wliczając niewalidom grup III, osobom w wieku powyżej 70 lat, małżonkom, wychowującym 3 i więcej nieletnich dzieci (do 18 lat), emerytom, więźniom politycznym i zezłancom, osobom poszkodowanym w walkach o wolność Litwy.

7. Na życzenie depozytariusza wkład (indeksowany) może być skompensowany akcjami cenniejszych niż poprzednie przedsiębiorstw, które od 31 marca 1995 r. w trybie określonym w punkcie pierwszym części drugiej założenia 3 niniejszej ustawy bez ograniczeń można nabyć w Funduszu Papierów Wartościowych Litwy.

8. Zanim Rząd Republiki Litewskiej zawarł umowy wskazane w części czwartej tego założenia o przekazaniu kapitału państwowego (akcji) Funduszowi Papierów Wartościowych Litwy i ten fundusz zgromadzi na swych kontach 2 mld litów (500 mln USD), środki pieniężne, otrzymane z prywatyzacji majątku państwowego, włącznie z wpływami walutowymi przeznaczonymi będąc jedynie na rekompensatę wkładów oraz pokrycie wydatków, związanych z prywatyzacją obiektów.

Z biegiem czasu środki, uzyskane z prywatyzacji, w trybie ustalonym przez Rząd Republiki Litewskiej mogą też być wykorzystane na inwestycje oraz finansowanie programów rozwoju drobnej przedsiębiorczości i eksportu.

9. Z rezerwy walutowej Republiki Litewskiej abygnąć się do 6 mln USD na całkowitą rewaloryzację wkładów walutowych oraz fizycznych, przechowywanych w litewskiej filii Zbanknotowanego Banku Kontaktów Ekonomicznych z Zagranicą byłego ZSRR, zlikwidowanego w 1992 r. przez Rosję.

10. Do chwili przyjęcia ustawy o ubezpieczeniu wkładów mieszkańców Republiki Litewskiej, wkłady mieszkańców mają być ubezpieczone w trybie ustalonym przez Rząd Republiki Litewskiej i Bank Litewski.

Założenie 5. Indeksacja wartości majątku trwałego

1. Wartość majątku trwałego (jak również pozostałego majątku państwowego) zarejestrowanych na Litwie przedsiębiorstw, instytucji i organizacji według stanu na 1 stycznia 1992 r. indeksowana będzie według faktycznej zmiany cen o wskazanej dacie do 1 kwietnia 1994 r., a później — według faktycznych indeksów cen (nie rzadziej niż raz do roku, o ile indeks ten w ciągu okresu od ostatniej indeksacji nie jest mniejszy niż 12%).

2. Po dokonaniu indeksacji majątku trwałego (jak również majątku państwowego) przedsiębiorstw, posiadających kapitał państwowy (akcje) i z uwagi na rzeczywistą cenę rynkową każdego konkretnego przedsiębiorstwa lub obiektu komisja państwowa w trybie ustalonym przez Rząd Republiki Litewskiej może obniżyć cenę zindeksowanego majątku państwowego lub podnieść jego wartość do ceny rynkowej.

3. Otrzymany w drodze indeksacji wzrost wartości majątku trwałego przedsiębiorstw, posiadających uprawnienia osoby prawnej i spółek rodzinnych (spółdzielni), spółek rolnych i innych organizacji (obiektów), działających na zasadzie wspólnej własności udziałowej zaliczany jest do nominalnego kapitału państwowego i nominalnego kapitału akcyjnego, a także przelicza się wartość akcji (udziałów), w których posiadaniu są mieszkańcy (udziałowców) oraz innych wkładów majątkowych. Zaliczając przyrost kapitału do akcji (udziałów), innych

wkładów pieniężnych i majątkowych) uwzględnia się rok wydania (wskiesienia) akcji (udziałów, wkładów) oraz faktyczny indeks cen w odpowiednim okresie, z wyjątkiem akcji wymienionych w części pierwszej założenia 6 niniejszej ustawy, których wartość zwiększa się jednakowo (proporcjonalnie do wartości nominalnej akcji) o ile te akcje w trybie ustalonym w Ustawie Republiki Litewskiej o wstępnej prywatyzacji majątku państwowego zostały nabyte od 1 maja 1992 r. do 1 kwietnia 1994 r.

2. Reszty środków przechowywanych na kontach inwestycyjnych indeksowane są zgodnie ze średnim indeksem cen prywatyzowanego majątku w wszystkich wypadkach, gdy zgodnie z częścią pierwszą tych założeń indeksowana jest wartość prywatyzowanego majątku państwowego.

Założenie 6. Rewaloryzacja zdewaluowanego kapitału państwowego akcyjnego

1. Od 1 stycznia 1992 r. zdewaluowany kapitał państwowy i akcyjny przedsiębiorstw państwowych i państwowych akcyjnych oraz spółek akcyjnych (w tym również sprywatyzowanych w myśl Ustawy Republiki Litewskiej o wstępnej prywatyzacji majątku państwowego) rewaloryzowany będzie w następujących etapach:

1) rezerwa kapitału akcyjnego (rezerwa kapitału akcyjnego) i państwowego, otrzymane 1 maja 1992 r. po indeksacji majątku trwałego, w trybie ustalonym skierowana zostanie do kapitału zakładowego zaliczona do akcji, nabytych do 1 maja 1992 r. (nominalnego kapitału akcyjnego i nominalnego kapitału państwowego);

2) uzyskany po indeksacji przyrost majątku trwałego, nabytego do 1 stycznia 1993 r. zalicza się do części zarejestrowanego w ustalonym trybie (według stanu na 1 stycznia 1993 r.) nominalnego kapitału państwowego i nominalnego kapitału akcyjnego, przeliczonych według założeń punktu 1) tej części oraz przez zwiększenie nominalnego kapitału państwowego zgodnie z Ustawą Republiki Litewskiej o wstępnej prywatyzacji majątku państwowego do 1 stycznia 1993 r. według wartości nominalnej wydanych (sprzedanych) akcji.

3) przyrost kapitału akcyjnego, otrzymany z indeksacji majątku trwałego, nabytego do 1 stycznia 1993 r. zaliczany jest do akcji, nabytych do 1 stycznia 1993 r., a także później, o ile te akcje zostały nabyte w trybie ustalonym przez Ustawę Republiki Litewskiej o wstępnej prywatyzacji majątku państwowego do 1 kwietnia 1994 r.

2. Otrzymany z indeksacji przyrost wartości majątku przedsiębiorstw rolnych (spółek), zgromadzonego do 1 stycznia 1992 r. zaliczany jest do podstawowego kapitału państwowego i przeliczany w ustalonym trybie do udziałów nabytych w toku prywatyzacji bez względu na to, czy ci udziałowcy odstąpili posiadane udziały (ich część) innym osobom.

Założenie 7. Umocnienie praworządności i jawności.

1. W celu zaostrożenia walki z przestępczością, gdy w toku prywatyzacji majątku państwowego łamane są prawa majątkowe i niemajątkowe akcjonariuszy, w Prokuraturze Republiki Litewskiej, Departamentu Kontroli Państwowej Republiki Litewskiej, Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Republiki Litewskiej oraz w ich odpowiednich filiach terytorialnych tworzy się specjalne grupy.

2. W ciągu trzech miesięcy od dnia przyjęcia założeń tej ustawy w drodze referendum na wniosek Rządu Republiki Litewskiej Sejm Republiki Litewskiej uchwala kompleksowy program walki ze zorganizowaną przestępczością, korupcją w strukturach władzy wykonawczej i instytucjach państwowych oraz z łamaniem porządku prawnego w in-

stytucyjach praworządności, którego realizacją należy do gestii prezydenta republiki bez przekroczenia pełnomocnictw, wynikających z artykułu 84 Konstytucji Republiki Litewskiej.

Oddziały Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Republiki Litewskiej, Prokuratury Republiki Litewskiej i Departamentu Bezpieczeństwa Państwowego Republiki Litewskiej, pieniądze według powyższego programu odpowiednie funkcje, zostaną zapożyczone w nowoczesne środki techniczne i transport oraz będą finansowane według osobnego artykułu budżetu państwowego. Pracownikom tych oddziałów, w tym również sędziom Sądu Najwyższego Litwy i Sądu Apelacyjnego Litwy, do roku 2000 będą płatne dodatki do uposażeń w wysokości do 10 średnich wynagrodzeń w instytucjach państwowych (budżetowych), a także według osobnej ustawy dla nich oraz członków ich rodzin wprowadza się specjalne gwarancje społeczne i zabezpieczenia.

3. Ochotniczy Sztab Ochrony Kraju Ministerstwa Obrony Kraju Republiki Litewskiej i Związek Strzelców po odpowiednim wyposażeniu zgodnie z trybem ustalonym przez Rząd Republiki Litewskiej w latach 1994-1999 wykorzystane zostaną do walki z przestępczością, zapewnienia porządku publicznego, utrzymania spokoju i bezpieczeństwa społecznego.

4. Posiedzenia Sejmu Republiki Litewskiej mają być stałe nadawane w Państwowym Radiu i Telewizji, posiedzenia rad samorządowych w lokalnym Radiu Państwowym. Powyższe posiedzenia mają też prawo nadawać prywatnie także radio i telewizyjnie.

5. W razie ogłaszania referendum w celu rozstrzygnięcia najważniejszych spraw w życiu państwa i narodu, ustawa bądź inny akt zostaje ułożony za przyjęty w drodze referendum, jeśli w referendum uczestniczyło ponad połowa obywateli, posiadających prawo głosu i projekt ustawy bądź inna uchwała zostały zaaprobowane przez ponad połowę obywateli, uczestniczących w referendum. Założenia Konstytucji Republiki Litewskiej w drodze referendum mogą być zmienione o ile opowiada się za tym nie mniej niż 3/4 obywateli, posiadających prawo głosu. Ustawy konstytucyjne (ich ustalenia) przyjmowane są lub zmieniane w drodze referendum, a także przeprowadzane przedterminowe wybory do Sejmu Republiki Litewskiej lub prezydent republiki, jeśli opowiada się za tym co najmniej 35 proc. obywateli Republiki Litewskiej, mających prawo głosu.

6. Funkcjonariusze i pracownicy Republiki Litewskiej od 1 stycznia 1995 r. obowiązani są deklaratywnie o swój majątek i dochody (otrzymane do 1 stycznia 1994 r.) zgodnie z trybem, ustalonym w Ustawie Republiki Litewskiej o deklarowaniu majątku i dochodów funkcjonariuszy i pracowników Republiki Litewskiej, która znaczną większością aprobujących zgłoszowana została w Sejmie Republiki Litewskiej 23 grudnia 1993 r., a obecnie powyższa ustawa (jej założenia) w drodze referendum ma być ostatecznie przyjęta. W roku 1996 i później może ona być zmieniana i uzupełniana w normalnym trybie parlamentarnym.

7. Założenie 8. Wstąpienie w życie założeń ustawy o nielegalnej prywatyzacji, zdewaluowanych wkładach i akcjach oraz naruszeniu porządku prawnego.

1. Wszystkie zarejestrowane w Republice Litewskiej przedsiębiorstwa, posiadające uprawnienia osoby prawnej do 1 lutego 1995 r. przejmują zmianę kapitału zakładowego i jego struktury w związku z indeksacją majątku trwałego.

2. Po rewaloryzacji kapitału państwowego w spółkach akcyjnych oraz zamkniętych spółkach akcyjnych, których b. prywatyzacji przez nielegalną zmianę statusu państwowego i państwowego akcyjnego (a także w państwowych przedsiębiorstwach akcyjnych) przed 1 stycznia 1995 r. wypłaty państwowemu lub bankom. Następnie przejmują się kapitał zakładowy prywatyzowanego przedsiębiorstwa. Jeśli po powyższych zmianach (z uwzględnieniem wypłaty państwowemu lub bankom) nastąpiła zmiana statusu przedsiębiorstwa z akcyjnego lub zamkniętego akcyjnego na państwowe (akcyjna) przedsiębiorstwo w trybie ustalonym przejmują się jedynie w tym wypadku, jeśli akcjonariusz zgodnie z założeniami 3 tej ustawy nie wykupił odpowiedniej części pozostałego (nieprywatyzowanego) w niej kapitału państwowego (akcji).

2. Założyciel (były założyciel) przedsiębiorstwa państwowego lub państwowego akcyjnego (byłego państwowego lub państwowego akcyjnego) wspólnie z Departamentem Kontroli Państwowej Republiki Litewskiej lub samorządowymi służbami kontroli do 31 marca 1995 r. sprawdza:

- 1) czy prawidłowo zostały wcześniej (do dnia uprawomocnienia ustawy) sprywatyzowane przedsiębiorstwa;
- 2) a także, czy słusznie zindeksowane zostały majątek trwały oraz rewaloryzowany kapitał państwowy i państwowy akcyjny (w przypadkach przewidzianych w części pierwszej założeń — czy odpowiednia jego część została włączona do programu prywatyzacji);
- 3) czy słusznie zwiększona została wartość nominalna akcji bądź wydano dodatkowe akcje;
- 4) czy pozostałe u państwa akcje (tj. te akcje, których nie wykupił przedsiębiorstwa) zostały przekazane Funduszowi Papierów Wartościowych Litwy.

W przypadkach stwierdzenia naruszeń przedsiębiorstwa w ciągu miesiąca muszą je usunąć. W razie nieusunięcia naruszeń pracownicy przedsiębiorstwa na wniosek założyciela (byłego założyciela) lub Departamentu Kontroli Państwowej Republiki Litewskiej (samorządowych służb kontroli) powinien anulować zarejestrowanie przedsiębiorstwa.

Za naruszenia trybu wcześniejszego (do dnia uprawomocnienia tej ustawy) prywatyzacji, a także indeksacji trwałego majątku, rewaloryzacji kapitału państwowego (w przypadkach przewidzianych w części pierwszej niniejszego założenia jego włączenia do programu prywatyzacji) oraz zwiększenia wartości nominalnej akcji bądź emisji dodatkowych akcji, stwierdzona po 1 maja 1995 r., jak również wykryta wcześniej, nie uznaje się za naruszenie daty, funkcjonariusze przedsiębiorstwa i instytucji państwowych pociągani są do odpowiedzialności sądowej.

3. Po opublikowaniu niniejszych założeń przyjętych w drodze referendum Sejm Republiki Litewskiej niezwłocznie przyjmuje konkretne ustawy, jak również wnosi poprawki i uzupełnienia do wszystkich tych obowiązujących ustaw (kodeksów), które (lub których założenia) są sprzeczne z założeniami tej ustawy, jak również przyjmuje nowe ustawy, niezbędne dla wdrożenia założeń tej ustawy.

4. Gdyby Sąd Konstytucyjny ustalił jakąś niezgodność tekstu założeń tej ustawy z literą Konstytucji, Sejm Republiki Litewskiej na wniosek inicjatywnej grupy referendum większością 3/5 głosów posłów na Sejm wnosi odpowiedne poprawki. W pozostałych przypadkach założenia tej ustawy mogą być zmienione co najmniej większością 2/3 ogół głosów posłów na Sejm.

4. Założenia te, jak również przyjęte według nich przez Sejm Republiki Litewskiej konkretne ustawy oraz inne ustawy wlecia w życie z dniem 1 lipca 1995 r. 5. Przyjęta w drodze referendum niniejsza ustawa (jej założenia) nabiera mocy zgodnie z trybem ustalonym w artykule 71 Konstytucji Republiki Litewskiej.

TELEWIZJA

WTOREK, 16 SIERPNI

LTV

19.00 — Wiadomości. 19.10 — Dziennik (ros.). 19.25 — Dla dzieci. 19.55 — Film fab. "Ulica Burbona". 20.00 — Rozmowy Wileńskie. 21.00 — Panorama. 21.35 — W programie referendum.

22.40 — Magyczny teatr Raya Bradburny. 23.35 — Dziennik wieczorny.

TELE-3

8.45 — Film dok. 9.15 — Muzyka. 9.25 — Lekcja jez. ang. 9.30 — Film fab. "Odwet". 10.20 — Film fab. "Trzy dni Wiktoru Czernyszowa". 12.00 — Dziennik CNN. 12.30 — World Net. 17.15 — Lekcja jez. ang. 17.20 — Film anim. 17.40 — Film fab. "Odwet". 18.30 — Program z Szawel. 19.20 — Największe wiadomości. 19.20 — Lekcja jez. ang. 19.25 — Film fab. "Orzełka". 19.30 — "Grażyna". 20.40 — Wiadomości. 20.45 — Dziennik CNN. 21.15 — Muzyka. 21.30 — Lekcja jez. ang. 21.35 — Film dok. 22.00 — Film fab. "Z życia naczelnika wydziału kryminalnego". 23.00 — Lekcja jez. ang. 23.35 — Film dok.

LITPOLINTER TV

7.00 — Poranne koło. 9.00 — Serial "Dzika róża". 9.25 — Cztery koła. 9.45 — Audycja muzyczna "Waczyko". 15.00 — Wiadomości. 15.25 — Film anim. 15.50 — Między nami... 16.05 — Rock. 16.40 — Kulisy. 17.00 — Wiadomości. 17.25 — Kwestionariusz. 17.40 — O pogodzie. 18.00 — Godzina szczytu. 18.25 — Serial "Dzika róża". 18.50 — Temat. 19.40 — Dobranoc. 20.00 — Wiadomości. 20.35 — O pogodzie. 20.45 — Z pierwszych rąk. 21.00 — Film "Psy". 22.55 — Wiadomości. 23.05 — TV show "50x50".

WILEŃSKA TV

19.00 — Film fab. "Błknie niebo" (Rosja). 21.05 — Film fab. "Scherlock Holmes i tajna broń" (USA). 22.45 — Nowości postmuzyki. 23.00 — MTV.

TV POLONIA

8.35 — Program dnia. 8.40 — "Jest mi lekko" — film fab. 9.50 — Prosto z Belwederu. 10.00 — Robinsonowie. 10.20 — Serial "Dziękuję ci chłopaku" (3). 11.15 — "Tajemnica Enigmy" (8). 12.15 — Miliard w rozumie — teleturniej. 13.00 — Wiadomości. 13.10 — "Ród Gąsieniczy" (5). 14.30 — Historia — współczesność — "Bitwa Warszawska 1920 roku" — film dok. 15.30 — Recital chopinowski Haliny Czerny-Stefańskiej. 16.35 — Co nowego... — Skława Przybyłowska. 16.55 — Eurofunkstacja "Paczanów". 17.10 — Waczyńska przygoda: "Dziękuję ci chłopaku" (4). 18.00 — Telexpress. 18.15 — Jest lato. 18.30 — "Alternatywy 4" — serial komediowy. 20.00 — Jest lato. 20.15 — Dobranoc. 20.30 — Wiadomości. 21.00 — Prosto z Belwederu. 21.10 — Publicystyka kulturalna. 21.30 — Film dok. "Nasz starszy brat". 22.00 — Panorama. 22.25 — Gość TV Polonia. 22.40 — Serial "Białe lano". 24.00 — Teatr w kadrze: "Wierność wobec zmienności". 1.00 — Panorama. 1.10 — Serial "Ucieczka z miejsc ukończonych".

TVP I

10.00 — Wiadomości. 10.10 — Program dla dzieci. 11.15 — "Zycie" — serial prod. japoński. 11.45 — "Portret europejski" Diego Velasquez — portret infantki Małgorzaty. 11.55 — Muzyczna Jedynka. 12.00 — Giełka pracy, giełka szansa. 12.20 — Język angielski. 12.30 — Lato z Magazynem Notowań. 13.00 — Wiadomości. 13.10 — 14.00 — Telewizja edukacyjna. 15.00 — "Kanańczyk" — western prod. USA. 16.15 — Kartki z podróży. 16.30 — Automania — magazyn. 17.00 — Dla młodych widzów. 17.50 — Muzyczna Jedynka. 18.00 — Telexpress. 18.25 — Partytura — teleturniej muzyczny. 19.05 — "Inspektor Skrzekal" — serial anim. prod. USA. 19.30 — Rewizja nadzwyczajna — Akcja Zemsta. 20.00 — Wieczorynka. 20.30 — Wiadomości. 21.10 — "W skłóconym niebie" — film fab. prod. australijski. 22.45 — Tytuł w Jedyne. 23.30 — Program rozrywkowy. 24.00 — Wiado-

ści. 0.10 — Spotkanie Jana Pawła II z młodzieżą świata. 0.45 — "Policjny rock and roll" — serial prod. USA. 1.30 — "Tort" — program zrealizowany z okazji trzeciej rocznicy Studia Gamma. 2.40 — Słodka w Jedyne.

ŚRODA, 17 SIERPNI

LTV

19.00 — Dziennik. 19.05 — Wiadomości (ros.). 19.15 — Dla dzieci. 19.40 — Film dok. 20.25 — Serial "Psi dom". 21.00 — Panorama. 21.35 — Telegra "Ostatnia szansa". 21.55 — Fińska wieś. 22.35 — W salach koncertowych świata.

BAŁTYCKA TV

7.30 — Ekspres poranny. 8.05 — Serial "Graniczna noc". 8.35 — Serial "Tak świat się kręci". 9.30 — 10.30 — Godzina CNN. 18.45 — Wiadomości. 18.50 — "Tak świat się kręci". 19.45 — Wiadomości ze świata. 20.00 — "Tak świat się kręci". 20.55 — Sport na świecie. 21.00 — "Grażyna". 21.30 — Nowiny bałtyckie. 21.45 — Wiadomości ze świata. 22.00 — Przegląd LKL. 22.20 — 23.00 — Godzina CNN.

TELE-3

8.45 — Serial "Santa Barbara". 9.35 — Lekcja jez. ang. 9.40 — Film fab. "Odwet". 10.30 — Film fab. "Z życia naczelnika wydziału kryminalnego". 12.00 — Dziennik CNN. 13.30 — World Net. 17.10 — Lekcja jez. ang. 17.15 — Film anim. 17.40 — Film fab. "Odwet". 18.30 — Program z Jurborka. 19.00 — Największe wiadomości. 19.20 — Lekcja jez. ang. 19.25 — Ze wszystkich stron szczegółami. 19.35 — Serial "Santa Barbara". 20.25 — Wiadomości. 20.30 — Informacja Tele-3. 20.40 — Dziennik CNN. 21.10 — Muzyka. 21.30 — Lekcja jez. ang. 21.35 — Wolne słowa. 22.00 — Film fab. "Sprzężenie zwrotne". 23.30 — Lekcja jez. ang. 23.40 — Film dok.

LITPOLINTER TV

7.00 — Poranne koło. 9.00 — Serial "Dzika róża". 15.00 — Wiadomości. 15.25 — Film anim. 15.50 — Na balu u Kopicuska. 16.05 — Film anim. 16.40 — Spółka "Mir". 17.00 — Wiadomości. 17.25 — Świat dzisiaj. 17.40 — Technodrom. 17.50 — O pogodzie. 18.00 — Godzina szczytu. 18.25 — Serial "Dzika róża". 18.50 — Panorama filmowa. 19.40 — Dobranoc. 20.00 — Wiadomości. 20.35 — O pogodzie. 20.45 — Monolog. 21.00 — Film fab. "Mikaso poświęcenie". 22.20 — Mecz piłki nożnej. Austria — Rosja. Podczas przerwy — Wiadomości.

WILEŃSKA TV

19.00 — Film fab. "Doświadczenie słowików miłosnych wznici". 21.10 — Film fab. "Fajery" (1). 22.45 — Nowości postmuzyki. 23.00 — MTV.

TVP I

10.00 — Wiadomości. 10.10 — Dla dzieci. 11.00 — "Słoneczny patrol" — serial prod. USA. 11.55 — Muzyczna Jedynka. 12.00 — "Sto lat" — magazyn ubezpieczeń społecznych. 12.20 — Język angielski. 12.30 — Lato z Magazynem Notowań. 13.00 — Wiadomości. 13.10 — 13.55 — Telewizja edukacyjna. 15.00 — "Co mi zrobisz jak mnie złapiesz" — film fab. prod. polskiej. 16.40 — Letnie MTV. 17.00 — Dla młodych widzów. 17.50 — Muzyczna Jedynka. 18.00 — Telexpress. 18.30 — Test — magazyn konsumenta. 19.05 — "Słoneczny patrol" (7) — serial prod. USA. 20.00 — Wieczorynka. 20.30 — Wiadomości. 21.10 — Mityng lekkoatletyczny Golden Four Zurich. 21.45 — 22.05 — "Zar tropików" (8) — serial prod. USA. W przerwie o 23.00 — Puls dnia. 24.00 — Wiadomości. 0.15 — "Jancio Wodnik" — film fab. prod. polskiej. 1.55 — Recital AK Chodakowskiej. 2.25 — Reportaż.

Wyrazy błękiego współczucia z powodu zgonu ukochanej Matki dyrygentów i kierowniczki zespołu "Willa" Czesławie BYLIŃSKIEJ składa zespół "Willa"

NASZA REKLAMA

SZANOWNI PAŃSTWO!

Reklame, zamieszczoną w "Kurierze Wileńskim" przeczytają prenumeratery w ponad 20 państwach Europy, Ameryce, Australii.

Przyjmujemy reklamę do polskiej gazety "Trybuna" i wydawanej w Niemczech rosyjskiej gazety "EZ" (ЕВРОПАЦЕНТР), a także do gazet krajów WNP i bałtyckich. REKLAMA O TREŚCI KOMERCYJNEJ.

Przy wielokrotnym powtórzeniu — rabat do 20 proc. Przy podaniu reklamy na 1/2 strony gazetowej i większej objętości — rabat do 40 proc.

REKLAMA O TREŚCI NIEKOMERCYJNEJ
Ogłoszenia o poszukiwaniu pracy — bezpłatnie. Reklamę można zamówić wprost w Domu Prasy od 9.00 do 17.00, jak też pod adresem: Gedimino pr. 46 — I, od 9.00 do 19.00, Gedimino pr. 2.

Zamieszczając reklamę u nas, a nie pożątejcie! Szczegółowa informacja pod adresem: Laisvės pr. 60, 11 piętro, dział komercyjno - organizacyjny, tel. 42-69-63, 61-53-43, 61-45-35, 22-58-14; fax 42-72-65.

UWAGA, MATURYZYŚCI!

Wileńska Pomaturalna Szkoła Rolnicza (Biała Waka) kontynuuje zapisy studentów na kierunek technologii rolnictwa ze specjalizacją gospodarstwa oraz do dodatkowej grupy o kierunku komercji.

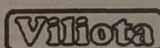
Z okazji skorzystać ci, kto nie wstąpił do innych wyższych uczelni.

Wszystkich chętnych studiowania w naszej szkole prosimy zgłaszać się do 1 września pod adresem: Biała Waka, gmina Wojdąty, 4003, rejon wileński, tel. 54-22-23.

Redakcja

(Zam. 764)

Podróże

samolotem do STAMBUŁU.
(Lecimy z Wilna do Kowna);
do EMIRATÓW ARABSKICH, PEKINU, CHAR-BINA, DAMASZKU, PARYŻA.

Wypoczynek nad morzem: do BULGARII (Złote Piaski),
autokarem do POŁĄGI ("Linax", "Vyturus", "Neringa"), samolotem do TURCJI (Antaliya, Sztambuł).

Załatwiamy dokumenty na podróże indywidualne do ROSJI i BIAŁORUSI.

J. Basanavičius 15, Vilnius,
tel. 65-22-38, 65-16-72, 65-13-86,
Kaunas, tel. 75-39-31,
Panevežys, tel. 63-483, Šiauliai, tel. 20-519.

(Zam. 757)

EKRANY

LIETUVA — "Rodzinka Floderów w Nowym Jorku" (Holandia) — o 12.14, 16, 18, 20. (W piątki — pól)
VILNIUS — "Wujek Buck" (USA) — o 11.30, 13.30, 15.40, 17.50, 20, 18.VIII — "Fanny i Aleksander" (Szwecja) — o 20, 19.VIII — retrospekcja filmów litewskich; "Schody do nieba", "Czas rozkasz przez miasto" — 20.
HELIOS — 1 sala — "Gdy Harry spotkał Sally" (USA) — o 11.10, 13,

15, 17, 19, 20.50. II sala — "Czarny lis" (USA) — o 10.50, 12.30. "Prawdziwi mężczyźni" (USA) — o 14.20, 16.10, 18, 19.40. "Naga broń-3" (USA) — o 21.20.
PERGALĖ — 16-18.VIII — "Ochroniarz" USA — 13, 15, 20, 17.40, 20, 19.21.VIII — "Zalajennis ogród" (USA) — o 14. "Stomocny" (USA) — 16, 18, 20.
AŪŠRA — "Okno syplalni" (USA) — 10.30, 13.20, 17.20, 19.20. "Tacy niepodobni bracia" (Indie, USA) — o 14.30.

Sklep jubilerski
"RUBINAS"
drogo skupuje
złoto, platynę,
pallad, srebro.
Vilnius,
ul. Pylimo 29,
tel. 22-32-50.
(L-7)

ORGANIZUJEMY
komercyjne podróże:
soboty: WILNO-WARSZAWA-MOSKWA-WILNO;
niedziele: WILNO-MOSKWA-WILNO;
środy: WILNO-WARSZAWA-WILNO;
Również organizujemy podróże do Kiełc (okolic).
Vilnius: tel. 42-88-27, 69-65-62.
(Zam. 760)

SKUPUJEMY ZŁOTO, PLATYNĘ, ROLICZAMY SIĘ OD RAZU!
Pracujemy każdy dzień od godz. 9 do 20.00. Vrublisko 2, koło placu Katedrałskio.
Vilnius, tel. 22 70 17
W TRYBIE PILNYM ZAŁATWIAMY DOKUMENTY DO ROSJI.
Podróż do Moskwy przez Warszawę, Bodopecz, Ulrecht — wyjeżdżamy do wyjazdów.
Vilnius, tel. 61-31-06, 61-31-42.
(Zam. 718)

KUPUJEMY I SPRZEDAJEMY WALUTĘ
codziennie od godz. 9.00 do 20.00.
Vilnius, Vrublisko 2, obok pl. Katedrałskio, tel. 22-7017.
(Zam. 724)

PRYWATNA FIRMA
sprzedaje rundaup, lit, fontanel, stal 2M — 4X.
Panevežys, tel. 8(254) 6-49-78.
(Zam. 783)

KALENDARIUM
* Wtorek (16.VIII) jest 228 dniem 1994 r. Do końca roku 137 dni.
* Znak Zodiaku — Lew.
* Imieniny: Joachima, Rocha, Stefana, Tymonia.
* Wschód Słońca — 5.55, zachód — 20.50. Długocień dnia — 14 godz. 53 min.

POGODA
Litewska Szkoła Hydrometeorologiczna przewiduje na 12 sierpnia krótkotrwałe opady, wiatr północno-wschodni, umiarkowany. Temperatura 17-19 stopni ciepła.
W ciągu następnych dwóch dni przelotne opady. Temperatura w nocy 7-12, w dzień 17-22 stopnie ciepła.
Dziurni wydania:
Łucja BRZOZOWSKA
Zbigniew MARKOWICZ
Teresa ŻARK
Teresa STRUMIŁO
Anna RZEWUSKA

KURIER Wileński

Dziennik społeczno-polityczny Sejmiku i Rządu Republiki Litewskiej.
Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

OGŁOSZENIA I REKLAMĘ DO "KURIERA WILEŃSKIEGO" PRZYJMUJE SIĘ:

Redaktor
Zbigniew BALCEWICZ
Nasz adres:
Laisvės pr. 60, 2056 Vilnius, Lietuvos Respublika
Kod 67218
Cena 30 ct (w Polsce - 1000 zł).
Nr retransjacji — 2017015
Drukuję Państwowe Przedsiębiorstwo „Spauda”

W Domu Prasy (al. Laisvės 60, piętro 11, pokój 1114, tel. 42-69-63, fax 42-72-65) w dniach pracy od godz. 9 do 17, jak też pod adresami w WILNE (od godz. 9 do 19):

TELEFONY: redaktor — 42-79-01, zastępcy redaktora — 42-79-04, 42-79-48, sekretarz odpowiedzialny — 42-79-49, sekretariat — 42-79-50. DZIAŁY: polityczny — 42-78-63, ekonomiczny — 42-78-54, problemów społecznych — 42-78-72, aktualności krajowych — 42-79-64, 42-90-63, zagranicznych — 42-79-55, życia wsi — 42-79-68, 42-78-90, prawa i legislacji — 42-75-76, szkolnictwa i młodzieży — 42-79-73, 42-69-86, stołeczny — 42-79-77, handlu, usług, "Magazyn rodzinny" — 42-79-56, kultury — 42-72-84, literatury i sztuki — 42-79-88, listów i interwencji — 42-69-65, reklamy i ogłoszeń — 42-69-63. Korespondencja: na rejon wileński — 42-78-90, 45-03-95, sołecznicy — 52-780, święciański — 44-21-46, trocki i szynwinki — 62-42-67, fotokorespondencja — 42-90-81, tłumacze — 42-90-60, 42-72-92, styliści — 42-72-92, maszyniści — 42-77-72.

* al. Gedimino 46-1
* al. Pylimo 26;
* al. Gedimino 2;
* ul. Virskulioji 40 (sklep "Pasidaryk, pats");
* ul. Tuskulėnų 66 (sklep "Zalgris");
* W oddziałach łączności:
* nr 5, Kalvarijų 29;
* nr 9, Vytenio 2;
* nr 12, Žirėnų 67;
* nr 51, Žirėnų 2;
* nr 42, Architektų 15;
* nr 50, Žvaigždžių 20;
* nr 55, Antakalio 58
* nr 41, Gerovės 25
W KOWNIE
ul. Biržų 8